

Magyar Vizsla Klub Egyesület
H-2336 Dunavarsány, Petőfi u. 5.
E-mail: info@magyarvizslaklub.hu

A RÖVIDSZŐRŰ MAGYAR VIZSLA TENYÉSZTÉSI PROGRAMJA

a rövidszőrű magyar vizsla 2016 évi tenyésztési programjának módosítása,
a 62/2016. (IX. 16.) FM rendelet
„A magyar ebajták körének megállapításáról és genetikai fenntartásuk rendjéről”
szerint

Budapest
2017. október 27.

TARTALOMJEGYZÉK

	OLDAL
1. A FAJTA TÖRTÉNETE ÉS JELLEMZŐI	3
A fajta származása és elterjedése	3
A fajta ismertetése	3
A fajta részletes fajtaleírása (fajtastandard)	3
Ellátási terület, a fajta jelenlegi helyzete, tenyészetei	6
2. A TENYÉSZTÉS CÉLJA, MÓDSZERE ÉS A TENYÉSZÁLLATOK KIJELÖLÉSE	9
A tenyésztés célja	9
A tenyésztés módszere	9
A fajtaazonosság vizsgálat érdekében végzett DNS alapú származásellenőrzés rendje	9
A nukleusz állomány kijelölésének elvei	9
Az in-vitro megőrzés feltételei, a génbankban megőrzendő szaporítóanyag és genetikai minta meghatározása, begyűjtésének, előkészítésének és letárolásának szabályai	9
A törzskönyvi részekbe és osztályokba sorolás rendje, valamint a tenyésztésbe vételi szabályok	9
a tenyészvonalak illetve családok leírása	15
a párosítási terv készítésének elvei és a szelekció rendje	15
Az apaállat használatának szabályai	16
A fajta génkészletei felderítésének eljárása és hasznosítása	16
3. A FORGALMAZÁS, AZ EXPORT ÉS AZ IMPORT SZABÁLYAI	16
A tenyészállat forgalmazása	17
A tenyészállat kivitele és behozatala során követendő szabályok	17
4. TARTÁSI FELTÉTELEK	18
A tenyészállatok in-situ (és indokolt esetben ex-situ) tartási feltételei	18
5. TENYÉSZET MEGSZÜNTETÉSE	19
A kennel vagy részpopuláció megszüntetése esetén követendő szabályok	19
6. AZ ELLENŐRZÉS ÉS IGAZOLÁS RENDJE	20
A tenyészetek ellenőrzésének rendje	20
A származásellenőrzés módja és dokumentálásának rendje	20
7. ADATSZOLGÁLTATÁS	21
Az országos állattenyésztési adatbázisba történő adatküldés módja és rendje	21
MELLÉKLETEK	22

1. A fajta története és standard

FCI 57/D. sz.

Az FCI Standard Bizottsága által elfogadott módosítás

Fordította:

Weit Péter, Uwe Fischer és Dr. J.-M. Paschoud

Származása:

Magyarország

Az érvényes eredeti standard közzétételének ideje:

1936.

Felhasználása:

A vizsla sokoldalúan használható vadászkutya. Mezőn, erdőben és vízben egyaránt használhatónak kell lennie, az alábbi jellemző tulajdonságokkal rendelkezik. Kiváló szaglás, határozott vadmegállás, kitűnő apportkésztség, az úszónyom célratörő, a víz szeretetével párosuló követése. A nehéz terepet és a szélsőséges időjárási viszonyokat egyaránt jól tűri. Munkabíró vadász munkakutya minőségében a lövéstől és a vadtól való félelem, a vadmegállás ill. az elhozási készség hiánya éppúgy nem kívánatos, mint a vízszeretet hiánya. Problémamentes természete és alkalmazkodóképessége miatt lakásban is könnyen tartható.

FCI Besorolása:

VII. csoport - vizslák

1. Szekció - kontinentális vizslák

Munkavizsgára kötelezett (mezei-vízi vizsga)

Rövid történeti áttekintés:

A magyar vizsla ősei a vándorló magyar törzsekkel együtt kerültek hazánkba. Írásos emlékeket, ábrázolásokat már a XIV. századi dokumentumokban is találhatunk. Vadászati jelentősége a XVIII. századtól fokozódott. A XIX. Század végén már vizslaversenyeket rendeztek Magyarországon, ahol a magyar vizslák is nagyon eredményesen szerepeltek. A fajta fejlődésében ebben az időben valószínűleg más vadászkutyafajták is játszottak szerepet. Szakszerű tenyésztése 1920-ban kezdődött. Az FCI 1936-ban ismerte el önálló fajtának.

Általános megjelenése:

Középnagy, elegáns, nemes megjelenésű, zsemlesárga, rövidszőrű vadászkutya. Inkább könnyed felépítésű (csontozat), száraz, szikár izomzatú, a szépség és erő harmóniáját tükrözi.

Fontos méretarányok:

- A testhossz kissé meghaladja a marmagasságot.
- A mellkasmélység valamivel kisebb, mint a marmagasság fele.
- Az arcórri rész valamivel rövidebb, mint a fejhossz fele.

Viselkedés / jellem:

Élénk, barátságos, kiegyensúlyozott, könnyen tanítható. Alapvető tulajdonságai közé tartozik a kiemelkedő kapcsolattartó képesség. A durva bánásmódot nehezen viseli el. Nem lehet sem agresszív, sem félénk.

Fej:

Száraz, nemes, arányos.

AGYKOPONYA:

Koponya: Mérsékelt szélis, enyhén domború. A fejtetőt enyhe homlokárok választja ketté közepesen, a mérsékelt fejlett nyakszirtcsonttól a stop felé. A szemboltívek közepesen fejlettek.

Stop: Mérsékelt.

ARCKOPONYA:

Orrtükör: Szélis és jólfejlett orrtükör minél tágabb orrlyukakkal. Az orrtükör hússzínű.

Fang: Tompa, nem elhegyesedő, erős állkapcsokkal, nagyon izmos. Az orrhát egyenes.

Állkapocs / fogak: Erős állkapcsok tökéletes, szabályos és teljes ollós harapással, a felső metsző-fogsor hézag nélkül zár az alsó fölé, és a fogak csaknem egyenesen állnak az állkapocsban, a fogképlet szerinti 42 egészséges foggal.

Pofa: Erős, jólizmolt.

Szemek: Kissé oválisak, közepes nagyságúak. A szemhéjak jól a szemgolyóra simulnak.

Tekintete élénk, értelmes. A szemszín a szőrzet színével harmonizál, a sötétbarna szemek részesülnek előnyben.

Fülek: Kissé hátul és közepmagasan tűzöttek. A fül lebenye finom, a pofához simul, lefelé lekerekített V-alakban végződnek. A fül hossza kb. a fejhossz két harmad része.

Nyak:

Középhosszú, az összképpel harmonizáló. A tarkó nagyon izmos és enyhén ívelt. Feszis torokbőr. A toroktájék száraz.

Törzs:

Mar: Kifejezett és izmos.

Hát: Szilárd, jólizmolt, feszis és egyenes. Az izomzatnak fednie kell a tövisnyúlványokat.

Ágyék: Rövid, szélis, feszis, izmos, egyenes. A hát és az ágyék közti átmenet feszis és tömör.

Far: Szélis és megfelelően hosszú, nem röviden csapott, a farok felé enyhén lejt, jól izmolt.

Mellkas: Közepesen szélis és mély, jól kifejezett, izmos és közepesen telt szűgy, lehetőleg messzire hátranyúló szegycsonttal. A szegycsontnak és a könyökizületnek azonos magasságban kell lennie. A bordák mérsékelt íveltek. A hátsó bordák jól lenyúlóak.

Alsó vonal: Elegáns ívben enyhén felhúzottan halad hátrafelé, feszis.

Farok:

Kissé alacsonyan tűzött, tövénél közepes vastagságú, azután elvékonyodó. A farok csánkig ér. Kissé kard alakban hordja. Mozgás közben a vízszinteshez közel megemeli. A farok szőrrel jól és vastagon fedett.

Végtagok:**ELÜLSŐ RÉSZ:**

Elölről nézve az elülső végtagok párhuzamosak, oldalról nézve függőlegesek és jól a test alá helyezettek. Jó csontozat és erős izomzat.

Lapocka, váll: A lapocka hosszú, dőlt és hátrafele laposan simul. Mozgás közben rugalmas.

Erős, száraz izomzat. A lapocka és a felkar között jó szögellés.

Felkar: Lehetőleg hosszú és jólizmolt.

Könyök: Testhez simuló, de nem odapréselt, sem kifelé, sem befelé nem fordul. A felkar és az alkar között jó szögellés.

Alkar: Hosszú, egyenes, megfelelően izmolt. Erős, nem durva csontok.

Elülső lábtő: Száraz, feszis.

Elülső lábközép: Rövid, csak nagyon enyhén dőlt állású.

Elülső mancsok: Kissé oválisak, szorosan egymáshoz fekvő, megfelelően boltozatos, erős lábujjakkal. Erős, barna színű karmok. Kemény, ellenálló, palaszürke talppárnák. Állás és mozgás közben a mancsok párhuzamosak.

HÁTULSÓ RÉSZ:

Hátulról nézve a hátulsó végtagok egyenesek és párhuzamosak jó szögellésekkel. Erős csontok.

Comb: Hosszú és izmos. A medence és a comb között jó szögellés.

Térd: A comb és a lábszár között jó szögellés.

Lábszár: Hosszú, izmos és inas. Hossza közel azonos a comb hosszával. Jó szögellés a lábszár és a hátulsó lábközép között.

Csánk: Erős, száraz és inas, aránylag alacsonyan helyeződő.

Hátulsó lábközép: függőleges, rövid és száraz.

Hátulsó mancsok: mint az elülsők.

Mozgás:

Jellegzetes jármódja a lendületes, könnyed, elegáns, térélelő ügetés nagy tolóerővel és megfelelő előrelépéssel. Mezei kereséskor a kitartó vágta. A hát szilárd, a felső vonal nem tér el a vízszintestől. Jól felegyenesedett tartás. A poroszkálás nem kívánatos.

Bőr:

Feszés, redőket nem képez, jól pigmentált.

Szőrzet:

Szőr: Rövid és sűrű, érdesnek és kemény tapintásúnak kell lennie. A fejen és a fülön vékonyabb, rövidebb és selymesebb, a farok alsó élén szőrzete kissé, de nem feltűnően hosszabb szálú. Az egész testet fednie kell, a has alsó oldala kissé finomabban szőrözött. Aljszőr nincs.

Szín: A zsemlesárga különböző árnyalatai. A fül egy árnyalattal sötétebb lehet, egyébként homogén. Vörös, barnás és világos árnyalatok nem kívánatosak. Kisebb fehér folt - max. 5 cm átmérőjű - vagy tűzés a mellen, toroktájékon és az ujjakon nem tekinthető hibának. Az ajkak és a szemhéjak színe megegyezik az orrtükör színével.

Méret:

Marmagasság: kanok 58 - 64 cm, szukák 54 - 60 cm.

A marmagasság növelése nem cél, kívánatos a közép méretre való törekvés. Azonban a statikus és dinamikus egyensúly és szimmetria sokkal fontosabb, mint a centiméterekben kifejezett méretek.

Hibák:

Az előbb említett pontoktól való minden eltérés hibának minősül, a hiba értékelésének pontos arányban kell állnia az eltérés fokával.

Súlyos hibák:

- Nehézkes, limfatikus felépítés
- Kifejezett stop
- Hegyes fang, hajlott orrhát (konkláv)
- Túl magasan és elöl tűzött, nem fejhez simuló fülek
- Látható pontyhát, enyhe hajlott hát
- Jelentős mértékben hiányzó mellkasmélység, túl lapos vagy hordó alakú mellkas
- Erősen kifelé vagy befelé forduló könyök

- Laza, lógó mellső lábtő
- Teljesen függőleges elülső lábközép
- Lapos mancsok (nyúl-láb), szétterpesztett ujjak
- Túlnőtt far
- Erős tehén vagy erős dongás állású lábak állásban és mozgás közben egyaránt
- A hátvonal fölé kunkorodó, hajló farok
- Nehézkes járás

Kizáró hibák:

- A nemi jellegtől való durva eltérés
- Nem típusos fej
- Foltos orrtükör
- Lógó vagy nyáladzó ajkak
- Előre vagy hátraharapás, valamint ezek összes átmeneti formája, harapófogó harapás, valamint részleges harapófogó harapás
- Egy vagy több fog hiánya (kivétel: 2 PM1; az M3 fogakat nem kell figyelembe venni); A nem látható fogak hiányzó fognak számítanak
- Fogsoron kívüli plusz fogak
- Világossárga szemek, nagyon laza szemhéjak, ektropium, entropium, distichiasis (kettős szempillásor)
- Kifejezett nyaklebernyeg
- Súlyosan hibás mozgás
- Nem típusos szőrzet
- Sötétbarna vagy viaszsárga szín, tarkaság, nem egységes szín
- 5 cm-nél nagyobb mellfolt
- Fehér mancsok
- Pigmenthiány
- Mindenfajta ideggyengeség
- 2 cm-nél nagyobb eltérés fölfelé vagy lefelé

Utólagos megjegyzés:

A kanoknak két, teljes egészében a herezacskóban elhelyezkedő, szemmel láthatóan normálisan fejlett herével kell rendelkezniük.

Az egyesület és a jelenlegi állomány bemutatása

Az egyetemes magyar kutyázás megszületése óta az első önálló rövidszőrű magyar vizsla fajtát gondozó egyesület, melynek zászlaja alá csaknem az ország összes hivatalos tenyésztői és tartói regisztráltak magukat.

A Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete 114 éves fennállása óta mindig kiemelt helyet biztosított kedves hazai fajtánknak. Égisze alatt működött Magyar Vizsla Klub – mint társadalmi előd – adta a tagságot a mára önálló jogi státusszal rendelkező Egyesületnek. Elsők között váltak tagjainkká a legnevesebb vizslás szakemberek, a nemzetközileg elismert küllem és munka bírók, a Föld legtávolabbi szegletében is elismerté vált tenyésztőink és a hazai és nemzetközi megmérettetéseken győztes kutyavezetőink. Alig váltunk „nagykorúvá” és már 52 tenyészállomás jött hozzánk, ami önmagában is meggyőző erőt jelent a rövidszőrű magyar vizsla fajtatiszta tenyésztését illetően.

Egyesületünk a korábbi évek munka és küllem vonatkozású rendezvényein szerzett tapasztalataira építve ismeri a fajta stabilizálódott értékeit és a fejlődéshez szükséges teendőket. A fajtatiszta tenyésztés sikerének alapja a széleskörű genetikai bázis, mely érték mérése kis csoportokra nem bontható.

Felelősséggel csak nagy egyesületben lehet értékeinket megóvni és fejleszteni. A rövidszőrű magyar vizsla fajta gazdájának lenni komoly szakmai és társadalmi erőt feltételez.

Nemzeti kincsünk jó hírét, anyaországi produktumát, tenyésztési eredményeink aktualitásait ismerté kell tenni az egész világon úgy, hogy a magyar vizsla homogenitása egyformán elfogadottá váljon tengeren innen és túl.

Közös erővel dolgozzunk azon, hogy a magyar vizsla kiváló vadászkutya és nélkülözhetetlen társállat maradjon az emberiség történetében.

Rövidszőrű magyar vizsla tenyészetek

Aba-Amádé	Szögi Lajos, Nyíregyháza, Zrínyi Ilona u. 8-10.
Alföldi Vadálló	Czuczi Molnár Anita, Hódmezővásárhely, Kinizsi u. 24.
Becsal-Beszélgetős	Tirászi János, Zalaegerszeg, Budaivölgy u. 16.
Bédai	Dr. Herger László, Majs, Petőfi tér 187.
Betekints	Szabados Éva, Veszprém, Háncs u. 25.
Billegi Vadász	Baldoni Marco, Naszály, Thököly u. 41.
Boronkai	Vízes Tamás, Marcali, Szigetvári u. 13.
Borostyán	Pongrácz Márta, Budapest, Pozsonyi u. 14.
Borzómenti	Szunyi Mihály, Söpte, Kossuth u. 71.
Bökönyi-Vadász	Csonka Tamás, Bököny, Dózsa György u. 46.
Cinkei	Zatureczki László, Dunavarsány, Bajcsi Zs. u. 25.
Császtai Vadász	Mida Gábor, Edelény, Ady Endre út 57.
Csillagvadász	Antal Tibor, Lajosmizse, Mizsetanya 222.
Darnai Vadász	Dr. Kovács Péter, Darnózseli, Bem út 7.
Deli-Szilaj	Csenkey Gábor, Püspökladány, Kalapács u. 43.
Dömefalvi	Szentftner József, Győr, Pacsirta u. 8.
Erdőgyöngye Vadász	Bakos László, Zalaszentmihály, Arany János u. 14.
Folt-Point Pollach	Kerepesi József, Zagyvarékás, Csárda út 25.
Füzeserdei	Árkosi Nóra, Szigetmonostor, Rózsa út 28.
Gemenci Nemes	Strohmayr Péter, Kéty, Petőfi Sándor utca 30.
Győrújfalvi	Mikola Géza, Győrújfalú, Mártírok útja 66.
Gyurkóvári	Osadczuk Csaba, Baktüttös, Rákóczi u. 144.
Halston	Nácsa Ágnes, Tiszavasvári, Vasút u. 13.
Helvécia-Vadász	Dr. Váczi-Balogh Zsuzsa, Budapest, Óhuta u. 14.
Józsai	Dr. Dobó Nagy Zsolt, Debrecen, Északi sor 25.
Kajtárkodó	Bujdosó Tamás, Gyermely,
Kutyáskerti-Vadász	Farkas Tibor, Gyomaendrőd, Széchenyi út 16.
Lébény-Hansági	Németh Tibor, Lébény, Szabadság u. 22.
Luppa-Vadász	Schipeck Sándor, Dunavarsány, Vörösmarty u. 141.
Luxatori	Hámori Tibor, Balatonboglár, Szent István király tér 3.
Magasparti Rutinos	Mármárosi Anna, Ordacsehi, Bem u. 1.
Magor	Barna Edina, Nagykovácsi, Barack u. 57.
Magyaróvári	Káldi Sándor, Mosonmagyaróvár, Wathay Ferenc út 12.
Mohoskői	Maróti Béla, Herend, Dózsa György u. 8.
Nagyszorosi Vadász	Kovács Melinda, BÉlapátfalva, Május 1. út 31.
Nádberki Vadász	Hári Csaba, Ősi, Bem J. u. 8.
Nádorpusztai	Gonda Győző, Mány, Kismánydűlő 3838/53
Nemzetkincse	Varga Ágnes, Tiszakécske, Pereghalom 163.
Nyíri Pajkos	Bányai Zoltán, Nyíregyháza, Tábor u. 1/C
Odorárius	Barna Tamás, Kápolnásnyék, Vízmű u. 6.
Őrségi Borostyán	Kovács Gabriella, Veszprém, Vécsey Károly út 8/G földszint 1.

Pagonyházi-Nimród	Dömök Sándor, Szolnok, Szapáry u. 10.
Pannon Vadász	Vaderna Zsuzsanna, Bársonyos, Kossuth Lajos utca 19.
Parlagi-Vadász	Gergelyné Zeitler Ágnes, Budapest, Vas Gereben u. 6.
Pázmándi Pipacs	Varga János, Pázmánd, Kossuth u. 48.
Pitypang	Füzesiné Szegvári Zsuzsa, Kára, Kölcsey u. 12.
Sági-Solymász	Pákozdi Sándor, Gyórság, Halomalja u. 56.
Siómenti Mayerházi/ Meridien Mons	Mayer Istvánné, Siófok, Kert út 23.
Mező-Varázsa	Márk Lóránd, Szokolya, Törökpaták út 33.
Mohoskői	Maróti Béla, Herend, Dózsa György u. 8.
Somlóhegyi	Gaál Gyöngyi, Budapest, Brassó u. 36.
Sóstói-Vadász	Vánné Fülöp Teodóra, Kiskunhalas, Platán u. 34.
Szentkői	Kovács Alajos, Hegykő, Kossuth u. 16.
Szentmártonkátai	Windischmann Mercedesz, Szentmártonkátai, Bajcsi Zs. u. 5.
Tenkesvölgyi Cserkellő	Sandó István, Siklós-Máriagyúd, Pécsi út 16.
Terjék	Kecskés Károly, Velence, Ország u. 22.
Terra Lebusana	Wagner Mandy, Debrecen, Kiss Gábor u. 23.
Tiszatáji Vadász	Godó Zoltán, Szeged, Löwy Sándor u. 31.
Tolnai	Ezer Csaba, Tolna, Szigetpuszta 14.
R. Tordasi Gyémánt	Besenyői Dénes, Tordas, Helyrajzi szám 0122/36
Vácsi-Vitéz	Katona László, Vác, Árpád u. 53.
Vadászfai	Csizmaziáné Varga Katalin, Káld, Rákóczi Ferenc u. 37.
Varjas-tavi	Barna Norbert, Porcsalma, Rákóczi út 43.
Varsánymezei	Péter Attila, Dunavarsány, Petőfi Sándor u. 5
Vízsovári	Vilezsál Edina, Budapest, Kiss János alt. u. 65/3/36
von den Reithen xls	Lück Stefanie, Mosonmagyaróvár, Soproni u. 84.
von Sunnenberg	Britschgi Ursula, Cserszegtomaj, Kőhát u. 34.
Zsarókahegyi Vadász	Lónártné Roik Gizella, Üllő, Öregszőlő u. 24.

Ceglédi Vadászberki	Fleckenstein László, Nagykőrös, Jázmin utca 23.
Csipkés-kúti	Balázs Hedvig, Budapest, Árvíz u. 23.
Fenyőligeti	Szabó Sándor, Debrecen, Jerikó u. 22.
Kedves	Ritzu Zsanett, Tardona, Kossuth Lajos u. 2.
Körtvélyesi Vadász	Zádori László, Sárbogárd, Szélső u. 13.
Sárvízmenti Vadász	Bíró Tamás, Székesfehérvár, Sarló u. 29.
of Skyrocket	Varga Nikoletta, Markaz, Béke u. 38.

2. A tenyésztés célja, módszere és a tenyészállatok kijelölése

A tenyésztés módszere:

Fajtatiszta tenyésztés.

A tenyésztés célja:

A tenyésztés célja, hogy a küllem és munkastandardnak megfelelően fenntartsa és tökéletesítse a fajtát. Csak azok a rövidszőrű magyar vizslák tenyészhetők, amelyek megfelelnek a fajtastandardnak. Figyelembe kell venni a temperamentumot, küllemet, munkakészséget, egészséget. Csak a MVKE által regisztrált, egyedileg megjelölt, törzskönyvezett, (4 ősi soros zárt törzskönyvvel rendelkező) egyedekkel lehet tenyészteni, amelyek az MVKE tenyésztési szabályzatában foglaltaknak eleget tettek. Azok a kutyák amelyeknek szülei bármilyen okból nem teljesítették a tenyésztési szabályzat előírásait csak regisztrációs lapot kaphatnak.

A fajtaazonosság vizsgálat érdekében végzett DNS alapú származásellenőrzés rendje:

Fajtaazonosság vizsgálatérédekében végzett DNS alapú származás ellenőrzés rendje:

A rsz. magyar vizsla törzskönyvezendő egyedeinek származását a tenyésztési hatóság által meghatározottak szerint DNS alapú származásellenőrzéssel kell igazolni. Hiteles származás ellenőrzést csak ISAG (International Society of Animal Genetics) akkreditációval rendelkező laboratórium végezhet.

A nukleusz állomány kijelölésének elvei:

A nukleusz állomány a fajta legnagyobb genetikai értéket képviselő populációhányada. Erőteljes szelekciós nyomás és célzott egyedi párosítás mellett hatékonyan képes szolgálni a fajta genetikai előrehaladását és genetikai diverzitás fenntartását.

Kijelölése a több lépcsős szelekciós rendszerben történik (1-6. illetve lehetőség szerint.)

A nukleusz állomány kijelölését az elismert tenyésztő szervezet végzi.

Nukleusz állomány a génbanki és génbanki állományon kívüli populációból is kijelölhető. Ez utóbbinál az elit minősítést elért kutyák közül történhet.

A nukleusz állományba sorolt szukák párosítása fokozott gondossággal történik. A megszületett kölyök szelekciója mellett, azok tenyésztési célú hasznosítására kell törekedni.

Az in-vitro megőrzés feltételei, a génbankban megőrzendő szaporítóanyag és genetikai minta meghatározása, begyűjtésének, előkészítésének és letárolásának szabályai:

Szaporító anyag és genetikai minta megőrzése (génbank) laboratóriumi körülmények között a szakmai előírásoknak megfelelő protokoll szerint. A nukleusz állományok in vitro génmegőrzése állami génbankban történik.

A Magyar Vizsla Klub Egyesület törzskönyvezési szabályzata

1. Az eb törzskönyvezés célja

Teljesítményvizsgálati adatok gyűjtése, feldolgozása, rendszerezése olyan módon, hogy az egyes egyedek tenyész értéke felismerhető legyen, ezáltal elősegítve, hogy a nemzetközi előírásoknak megfelelő fajtajellel rendelkező törzskönyvezett állomány alakuljon ki.

2. A tenyésztési adatok nyilvántartásának rendszere

A tenyésztési adatok két fő csoportja a származási adatok és a saját teljesítmény vizsgálati adatok. A származási adatok nyilvántartása és a saját teljesítményvizsgálati adatok nyilvántartása időben, valamint az alkalmazott módszerek tekintetében egymástól elkülönül.

3. A származási adatok nyilvántartása

A származási adatok nyilvántartását a tenyésztő szervezet, végzi. A származás nyilvántartás a rokon kapcsolat nyilvántartását szolgálja, melynek elemei:

- fedeztetés és ellés nyilvántartás
- a megszületett kölykök azonosító jellel való ellátása
- ha bevezetésre kerül: a származás-ellenőrzés DNS vizsgálattal.

Ugyanakkor a nyilvántartott származási adatoknak fontos szerepük van az utódellenőrzésben, az utólagos tenyész érték becslésben. A megszületett egyedek törzskönyvi nyilvántartásba vétele és származásának rögzítése a Fedeztetési jegyzőkönyv és az Alombejelentő adatai alapján történik.

3.1. A fedeztetési jegyzőkönyv

Fedeztetési jegyzőkönyvet igényelhet minden tenyésztési engedéllyel rendelkező kan tulajdonosa. A fedeztetési jegyzőkönyvet az alom bejelentőhöz csatolva a tenyésztés vezetőnek kell elküldeni.

3.1.1.

Fedeztetésre csak az a kan használható, amely a tenyésztési szabályzat előírásainak megfelel és tenyészengedéllyel rendelkezik.

3.1.2.

A fedeztetési jegyzőkönyvet 3 példányban kell kiállítani, mely az alábbi adatokat tartalmazza:

- a kan tulajdonos neve
- fedező kan neve, törzskönyvi száma, jele; egyedi azonosítója
- a fedeztetett szuka neve, törzskönyvi száma, jele; egyedi azonosítója
- a fedeztetés dátuma
- aláírások - tenyésztő és kantulajdonos

3.1.3.

A példányok rendeltetése:

- tenyésztő szervezeté
- a születendő alom tenyésztőé
- a fedező kan tulajdonosáé

3.2. Az alombejelentő

3.2.1.

Alombejelentőt igényelhet minden tenyésztési engedéllyel rendelkező szuka tulajdonosa. Az alombejelentőt a tenyésztő tölti ki és küldi el a tenyésztés vezetőnek. Mellékelni kell a szülők származási lapjának, teljesítmény és egészségügyi eredményeinek fénymásolatát valamint a fedeztetési jegyzőkönyv egy példányát.

3.2.2.

A tenyésztés vezető ellenőrzés után továbbítja a szükséges dokumentumokat és adatokat annak a szervezetnek, akit az MVKE szerződésben megbíz a származási lapok kiállításával (MEOESZ).

3.2.3.

Az alombejelentő lapon szerepel:

- tenyésztő neve, címe, telefonszáma
- a kennel név
- fialás ideje
- született egyedek felsorolása: - ivar, név
- tenyésztő aláírása
- kitöltés dátuma
- tenyésztés vezető aláírása
- tenyésztő szervezet bélyegzője

3.2.4.

Az alombejelentő lap két példányban készül. Az 1. példány a tenyésztő szervezeté, 2. példány a tenyésztőé.

3.3. A törzskönyvi lap

A törzskönyvvezető az alombejelentő lap alapján megnyitja az utódok törzskönyvi lapját.

3.3.1.

A törzskönyvi lapok sorszáma szigorú, növekvő rendben követi egymást. A törzskönyvi szám az alábbiak szerint képzendő: MET. Mv. évszám, sorszám

3.3.2.

A valamilyen okból törölt törzskönyvi lap száma újra nem használható fel, a törlés okának dokumentálásával a lapot archiválni kell.

3.3.3.

A törzskönyvi lap törlésére akkor kerülhet sor, ha a DNS vizsgálat eredményeként bebizonyosodik, hogy az adott egyed törzskönyvi lapon igazolt származása hamis.

3.3.4.

A törzskönyvi lapon a törzskönyv vezető az azonosító és származási adatok mellett folyamatosan gyűjti az egyedre vonatkozó saját teljesítményvizsgálati eredményeket, a tenyész minősítő osztályba sorolást, és a tenyésztési adatokat (fedeztetési jegyzőkönyvek, alombejelentők számát).

3.3.5.

Törzskönyvi lap nem selejtezhető.

3.4. A Honosítás

3.4.1.

Csak olyan egyed lehet honosítani; amely FCI által elismert származási lappal rendelkezik. Honosításkor az eredeti tenyésztő szervezet (FCI által elismert kynológiai szervezet) által kiállított és hitelesített származási lap adatai alapján kell megnyitni a törzskönyvi lapot. Az eredeti származási lap hiteles másolatát a tenyésztő szervezet archiválja.

3.4.2.

Csak mikrochippel megjelölt, azonosítható egyed honosítható. A honosított kutyák MET Mv évszám/imp ország kód/sorszámot kapják.

3.4.3.

A honosítást a tulajdonos kérelmezi a tenyésztés vezetőnél, az eredeti származási lappal.

3.5. A származási lap

A törzskönyv vezető a megnyitott törzskönyvi lap alapján az eredeti származási lapra rávezeti a törzskönyvi számot.

3.5.1.

A származási lap a Magyar Vizsla Törzskönyv adott egyedre vonatkozó lapjának kivonata.

3.5.2.

A származási lap az alábbi adatokat tartalmazza:

- a tenyésztő szervezet, a nemzetközi szervezet (FCI) és a nemzetközi szervezet által elismert magyar kinológiai csúcsszervezet emblémája
- az egyed neve (kennel név és egyedi név)
- ivara
- tkv. száma
- születés dátuma
- tenyésztő neve
- származási adatok 4 ősi sorig
- szülők - nagyszülők esetében: név, tkv-szám és jel, főbb saját teljesítményvizsgálati eredmények
- déd- és ükszülőknél: név, tkv.szám és jel, csak befejezett championátusok

3.5.3.

A származási lapot a tenyésztő szervezet bélyegzője, valamint a tenyésztés vezetőnek az eredeti, a nyomtatás színétől eltérő színű aláírása hitelesíti. Fel kell tüntetni a kiállítás dátumát is.

3.5.4.

A származási lapon javítás, utólagos bejegyzés nem lehet a mikrochip jelölés igazolásán kívül, melyet a vonalkódja igazol.

3.5.5.

Származási lap másolata bármikor kiállítható az igazolt tulajdonos kérésére a származási lap díjának befizetése ellenében. Igazoltnak tekinthető a tulajdonos, ha a nyilvántartásban az ő neve szerepelt, vagy adásvételi szerződéssel rendelkezik.

3.6. Az egyedi megjelölés

Minden, törzskönyvi nyilvántartásba vett kutyát tartós egyedi megjelöléssel kell ellátni, ez a jelenlegi jogszabályok alapján mikrochip beültetéssel történik. A mikrochip beültetést csak állatorvos végezheti a törzskönyvezni kívánt egyedek 5-6 hetes korában.

3.6.1.

A kijelölt állatorvos saját mikrochipeivel jelöli meg az alom egyedeit, majd kitölti a chipelési jegyzőkönyvet és átadja a tenyésztőnek.

3.6.2.

A törzskönyv vezető az egyedi nyilvántartást kiegészíti a mikrochip számmal.

3.6.3.

A tenyésztés vezető a fedeztetési jegyzőkönyv, az alombejelentő lap és az egyedi megjelölés jegyzőkönyv példányait együttesen archiválja.

3.7. A kutyák elnevezése

Minden kutya kennel nevet és egyedi nevet kap. A kennel nevet az FCI-vel kell jóváhagyatni és megválasztásánál az FCI szabályok az érvényesek.

3.8. Az export származási lap

Export származási lapot a tulajdonos a MEOESZ-től igényelhet a jövőbeni tulajdonos nevének és címének megjelölésével.

4. Saját teljesítményvizsgálati adatok nyilvántartása

A saját teljesítményvizsgálatok célja az egyedek tenyész értékének megállapítása. Az Egyesület által előírt, a tenyésztéshez szükséges teljesítmény-vizsgálat nélkül az egyed nem vonható tenyésztésbe. Ha ez mégis megtörténik, az utódok regisztrációs lapot kapnak.

4.1. Általános rendelkezések

Minden törzskönyvezett egyed részt vehet az Egyesület által szervezett teljesítményvizsgálatokon. A MVKE által rendezett vizsgák, versenyek, tenyész szemlék és kiállítások eredményeit a kitöltött bírálati összesítő lapon a rendezvény vezetőbírója eljuttat a tenyésztés vezetőhöz, aki gondoskodik az adatok rögzítéséről az egyed törzskönyvi lapján. A regisztrált egyedek részvételéről a tenyésztési szabályzat rendelkezik. A MVKE által elismert, de nem az Egyesület által rendezett rendezvények eredményeit a kutya tulajdonosa köteles bejelenteni és igazolni.

4.2. A bírálati összesítő

A bírálati összesítőnek tartalmaznia kell a rendezvény nevét, helyszínét, dátumát, rendezőjét, a vezetőbíró és a bírók nevét a benevezett kutyák nevét, tkv. számát, egyedenként az elért minősítést, pontszámot, címet, különdíjat, A bírálati összesítőt a vezetőbíró aláírásával hitelesíti.

4.3. A kiállítási eredmények nyilvántartása

Kiállítási eredmények közül a kiadott címek és minősítések kerülnek nyilvántartásra. Saját rendezvény esetében a kitöltött bírálati összesítő lap, más magyarországi és külföldi, az FCI által elismert kynológiai szervezet által rendezett rendezvények eredményei a bíró által hitelesített bírálati lap alapján kerül nyilvántartásba.

4.4. A tenyész minősítő osztályba sorolás

A rsz. magyar vizslák az általuk elért saját teljesítmények alapján lesznek tenyész minősítő osztályba sorolva. Ez a tenyésztésbe vétel alapfeltétele. A tenyész minősítő osztályba sorolást a tulajdonosnak kell kezdeményezni. A beküldött dokumentumokat megvizsgálva a tenyésztés vezető végzi el az osztályba sorolást.

5. Kiesések nyilvántartása

A tenyésztési engedély esetleges visszavonásának illetve az eladás, elhullásnak a tényét a törzskönyvi lapra be kell vezetni. Ezért a tenyészállat elhullását a tulajdonos 30 napon belül köteles bejelenteni a tenyésztő szervezetnek.

6. Záró rendelkezések

A jelen szabályzatban nem szabályozott kérdésekben a Tenyésztési Tanács dönt az 1996. évi CXXX. törvénnyel módosított 1993. évi CXIY. törvény alapján keletkezett 64/1998.(XII.31.) FVM rendelet szerint. A mindenkori érvényben lévő idevonatkozó jogszabály és az FCI szabályok a mérvadóak. A törzskönyvezés tárgyi feltételei az egyesület rendelkezésére állnak a Törzskönyvezési szabályzat 3.3.2. pontja szerint jár el.

A törzskönyvi részekbe sorolás rendje:

Tenyésztési piramis

RL – regisztrációs lap

SZIG – származási igazolás

PP - prémium pedigré

E – Elit minősítés (ÁLLAMI pecsét, vagy matrica)

Utódoknak kiadható pedigré típusok

apa				
anya	D	C	B	A
D				
C		RL	RL	RL
B		RL	SZIG	SZIG
A		RL	SZIG	PP

A RL akkor cserélhető ki SZIG-re, ha

1. A szülők időközben megszerzik a tenyésztésbe vételhez szükséges engedélyt, vagy
2. az egyed a konfirmációs tenézszezlén megfelel.

A RL tartalma:

Minden ismert felmenő neve és törzskönyvi száma szerepel rajta 4 generációra, azonban a kiállítási és munka eredmények nem.

Új rányomtatott szöveg lesz:

- Tenyésztésre nem jogosít
- Export pedigré nem váltható ki
- Származási Igazolás csak a tenyésztőszervezeti előírások teljesítését követően váltható ki

Osztályokba sorolás rendje:

A tenyésztők tulajdonában lévő, a tenyésztésbevételi szabályoknak megfelelő rövidszőrű magyar vizsla teljesítménye alapján tenész minősítést kap amely lehet:

III. osztály: a tenyésztésbe vétel feltételeinek megfelel

II. osztály: a tenyésztésbe vétel feltételeinek megfelel, ezen felül kiállítási vagy munka eredményei is vannak, de nem érte el egy ország küllem- vagy munka-championja címet.

I. osztály: a tenyésztésbe vétel feltételeinek megfelel, ezen felül munkavizsgával rendelkezik (VMV, ÖTV) és egy ország küllem- vagy munka-championja.

Elit: a fentiekén túl, küllem és munka Interchampion cím tulajdonosa.

Tenyésztésbevételek szabályai:

Tenyészszemle (küllembírálat): tenyésztető minősítés

Tenyészvizsga (Alapvizsga): megfelelt minősítés. Az ennél magasabb szintű munkavizsgán (VAV, VMV, ÖTV) szerzett megfelelt minősítés illetve díjban végzés mentesíti a vizslát az Alapvizsga kötelezettsége alól.

Csípőízületi diszplázia szűrés: mentes, majdnem mentes vagy enyhe eredmény (Az állatorvosok az FCI szabályzatának megfelelően az A, B, C... jelölést alkalmazzák az értékelés során.) Az Egyesület elfogadja a Kisállat Ortopédiai Bizottság által kijelölt szűrő állomások eredményeit.

A tenyésztési engedély kiadásának feltételei:

A tulajdonos vállalja a tenyészállat és szaporulatának szakszerű elhelyezését, ellátását, a szükséges állatorvosi kezelés, és a törzskönyvezés ill. regisztráció költségeit. A tulajdonos köteles az összes tenyésztéshez és törzskönyvezéshez szükséges dokumentum, eredmény fénymásolatát elküldeni a MVKE tenyésztési vezetőjének a kölykök chipbeültetése után. Ezek a Fedeztetési Jegyzőkönyv, az Alombejelentő, a szülők származási lapja és a tenyésztéshez szükséges eredmények. Amennyiben a leadott dokumentáció helyes, a kölykök származási lapja megrendelésre kerül. (A DNS származásellenőrzés életbelépésekor a származási lapok igényléséhez szükség van a labor visszaigazolására is.)

A tenyész szukákra vonatkozó szabályok:

a tenyésztésbe vétel alsó korhatára 18 hónapos kor, felső korhatára 8 éves kor

egy tenyészszuka életében maximum 6 almot nevelhet

egy szukától 2 naptári év alatt maximum 3 alom hozható le, de 2 egymást követő alom után egy tüzelést ki kell hagyni

8 évnél idősebb szukák esetében van lehetőség kérelemmel élni az MVKE TT felé abban az esetben, ha a szuka addigi életteljesítménye nem érte el a 6 almot. A kérelmet mindig a szuka fedeztetése előtt kell beadni.

A tenyészvonalak illetve családok leírása:

Tenyészvonalak, családok, párosítási terv elkészítésének elvei és a szelekció rendje:

A hobbi tenyésztők által fenntartott kennelekben kellő mennyiségű és minőségű tenyészkanok állnak rendelkezésre, melyek felhasználása optimális.

Az éves szinten megszületett almok esetében a kanok ismétlése nem számottevő. Ezzel fenn marad a fajtában a kellő variancia. A tenyészetekben kialakított szuka állomány (családok) jól passzolnak a meglévő tenyész kanok vonalaihoz. Cél, hogy a szoros rokontenyésztés a fajtán belül ne jöjjön létre.

A párosítási terv készítésének elvei és a szelekció rendje:

- Génbanki állományok párosítási terve: Minden esetben egyedi párosítás.

Típustulajdonságok, funkcionalitás és egészségi mutatók kiemelt jelentősége. Elsődleges cél a genetikai variancia fenntartása.

- Hobbiállományok párosítási terve: Minden esetben egyedi párosítás.

A tenyésztő szakmai belátása szerint történik a tenyésztési program előírásai és a tenyésztői tanács iránymutatása szerint.

Szelekció rendje: A tenyészkutya kiválasztása több lépcsős szelekciós rendszerben történik:

- első lépcső: pedigréanalízis, ősök információi, káros recesszív gének eliminálása

- második lépcső: fenotípus, funkcionális típusbírálat, tenyészszemle, DNS minta gyűjtés

- harmadik lépcső: saját egészségügyi szűrések
- negyedik lépcső: funkcionalitás, idegrendszer, hasznosítási tulajdonságok értékelés
- ötödik lépcső: szaporodásbiológiai alkalmasság, apai és anyai értékmérők
- (fedezőkészség, szoptatási és kölyöknevelési készség)
- hatodik lépcső: utódcsoportok értékelés- lehetőség szerint.

Az apaállat használatának szabályai:

A tenyésztő szervezet populációs szinten a fajta genetikai diverzitásának fenntartása érdekében az Effektív Populációméret (Ne) emelésére és a beltenyésztettség csökkentésére törekszik.

A következő generáció megtervezése során a tenyésztő szervezet a lehető legnagyobb számú tenyészkan állomány aktív alkalmazására törekszik.

A tenyészkanok kijelölése a többlépcsős szelekciós rendszerben történik.

A nukleusz állományba sorolt tenyészkanok a fajta legértékesebb tenyészakutyái. Tenyésztésre csak minősített kan kutya használható. Kerülendő egy-egy tenyészkan túlzott favorizálása. A génbanki és a sporttenyésztői állomány egyaránt nyitottnak tekintendő, egymás között átjárható.

A fedeztetés lehet természetes vagy mesterséges – hűtött vagy mélyhűtött – spermával.

Mesterséges termékenyítésnél a termékenyítést végző állatorvos/ok dokumentációját kell az alombejelentőhöz csatolni. Szoros rokontenyésztés (teljes testvér, szülővel való párosítás) csak a TT előzetes engedélye után kerülhet elfogadásra. Külföldi fedeztetés /sperma használatakor az adott ország tenyésztési szabályzata alkalmazandó. Importálás esetén, ha a kutya a származási országában már teljesítette a tenyésztésbe vétel feltételeit (küllemi és vadászmunka vizsga, HD) ezeket elismerve részt vehet a hazai tenyésztésben is.

A kanok tenyésztésbe állíthatóak a tenyésztéshez szükséges eredmények megszerzése után és korlátlan ideig tenyésztésben tarthatóak. A kan tulajdonosok ugyanúgy felelősek a szabályok betartásáért. A kan tulajdonosnak tartózkodnia kell a fedeztetéstől, ha kételyei vannak a leendő tenyésztő szándékait és lehetőségeit illetően, illetve ha a szuka kondíciója (egészségi állapota), körülményei nem megfelelőek a kölykök felneveléséhez. A kantulajdonosnak tanácsokat és segítséget kell adni (ha szükséges), különösen kezdő tenyésztő számára.

A fajta génkészletei felderítésének eljárása és hasznosítása:

A fajta génkészleteinek felderítése a DNS vizsgálatokra épül. A fajtaazonossági és származásellenőrzési vizsgálatok mellett a génbanki megőrzés lehetővé teszi a fajta genetikai adatbázisának kialakítását és az adatok tudományos elemzését.

Ezek alapján mérhetőek a populáció dinamikai változások és becsülhető a genetikai távolság.

3. A forgalmazás, az export és az import szabályai

A tenyészállat forgalmazása:

A tenyészállat forgalmazása, kivitele és behozatala során követendő szabályok:

Tenyészállat az egyedi azonosítást követően csak az elismert tenyésztő szervezet által kiállított származási lappal kerülhet hazai és külföldi forgalmazásra. A tenyészállat behozatalához a tenyésztési hatóság engedélye szükséges, melyet a behozatal előtt legalább 15 nappal a tenyésztési hatósághoz benyújtott kérelemmel kell kérvényezni.

Tenyészállatnak az az eb minősül mely teljesítette a tenyésztésbe vételi előírásokat és tenyész engedéllyel rendelkezik.

A honosításhoz a hatósági engedélyt és az export pedigrét mellékelni kell, a honosítási kérelem nyomtatványt az eb tulajdonosa által kitöltve, a kérelmet a MEOESZ-hez címezve, az elismert tenyésztőszervezet által "Tudomásul véve, engedélyezve" záradékkal ellátva kell a MEOESZ-hez eljuttatni.

A rsz. magyar vizsla tenyészállatait, valamint in-vitro szaporítóanyagát kivinni csak a kiszállításnak a tenyésztési hatóság részére történő írásbeli bejelentését követően lehet.

(Legalább megadandó adatok: törzskönyvi szám, fajtája, neve, születési helye és ideje) és a kiszállítás várható ideje.

A génbanki állomány külföldre nem értékesíthető.

Amennyiben a tenyészkutya Kiviteli származási igazolást kap a MEOESZ-től, ebben az esetben a vonatkozó szerződés szerint a MEOESZ vállalja a Tenyésztési hatósághoz történő bejelentést a származási lap kiállításával együtt.

Amennyiben a fogadó ország nem igényel magyarországi kiviteli származási igazolást, ebben az esetben a tulajdonosnak kell megtennie a bejelentést.

A kutya honosítására az Állattenyésztési hatóság jóváhagyása után van lehetőség.

Nem kell bejelentést tenni a tenyészállat kiállításra, versenyre történő behozatalához, kiviteléhez, illetve átszállításához, valamint a tenyészállat egyéb célú, hat hónapot meg nem haladó időtartamú behozatala és kivitele esetében, ha az állatot a származási országba visszaszállítják, és ezt a körülményt a behozatalakor, illetve kivitelekor hitelt érdemlően igazolják. Ha az így behozott tenyészkutya tovább tenyésztésre szándékoznak használni akkor a tenyésztési hatósághoz haladéktalanul meg kell tenni a bejelentést.

4. Tartási feltételek

A tenyészállatok in-situ (és indokolt esetben ex-situ) tartási feltételei:

A kutya alapvetően társállat, igényli a folyamatos emberi törődést. A magyar ebfajták tartása, használata, etetése és állategészségügyi ellátása (vakcinázás és parazitavédelem is) minden esetben a jó gazda gondossága elveinek érvényesítésével történik.

A fajták kialakulásakor jellemző in-situ tartásmód napjainkban kevésbé jellemző. Az állattenyésztési kultúra változása, az állatjóléti elvárások és törvényi előírások is nagyban befolyásolják a tartásmódot. A genetikai változatosság, a küllemi tulajdonságok, valamint képességek varianciája azonban eltérő subpopulációk kialakítását indokolja. Az évtizedeken át jellemző hobbitenyésztés mellett a génmegőrzést is szolgáló munka állományoknál a hagyományos tartásmódnak újra van létjogosultsága:

- erdészetek, nemzeti parkok természetes közegei.

Az ex-situ, vagyis napjainkra jellemző tartásmódja, az állatvédelmi szabályok betartása mellett alkalmas leginkább a kulturált kutyatartásra. A kutya az ember közelében, társállatként tartva képes csak realizálni a benne rejlő genetikai képességeket. Tartható lakásban, kennelben, udvaron, kertben.

Az elegendő szabad mozgásról minden esetben gondoskodni kell. Az esetleges elkóborlást meg kell akadályozni.

5. Tenyészet megszüntetése

A kennel vagy részpopuláció megszüntetése esetén követendő szabályok:

Amennyiben az állam által létrehozott génbanki programban részt vevő tenyésztő úgy dönt, hogy tenyészetét részben vagy teljes egészében megszünteti, szándékát időpont megjelöléssel írásban jeleznie kell az elismert tenyésztő szervezet részére.

Természetes személy, mint tenyésztő elhalálása esetén, amennyiben szükséges, a tenyésztő szervezet tagjai a fajtamentő szervezetekkel együttműködve igyekeznek gondoskodni az állatok elhelyezéséről.

Nukleusz állományban a minősített aktív korú tenyészállatok külföldre nem értékesíthetők. Azok elhelyezését és további hasznosítását az ország határain belül a tenyésztő szervezet a tagjai körében igyekszik megoldani.

A nukleusz állományon kívüli populáció hányad biztonságos elhelyezésére is törekedni kell.

6. Az ellenőrzés és igazolás rendje

A tenyészetek ellenőrzésének rendje:

Az MVKE az egyesülethez bejelentett rsz. magyar vizsla almoknál alomellenőrzést végez. Alomellenőrzést végezhetnek a tenyésztői tanács tagjai és/vagy egy általuk kijelölt tenyésztési tapasztalatokkal rendelkező személy aki az ellenőrizendő alom közelében lakik.

Az alomellenőrzésről jegyzőkönyvet kell felvenni amit a tenyésztés vezetőnek kell eljuttatni. Minden olyan tenyészetet, amelyben az első alom születik leellenőrzi az Egyesület, hogy az anya és kölykök a fajta igényeinek valamint az állatvédelmi törvény erre vonatkozó előírásainak megfelelő elhelyezésben részesülnek. A már folyamatosan működő tenyészeteket évente többször szűrőpróba szerűen ellenőrizzük.

A származásellenőrzés módja és dokumentálásának rendje:

A rsz. magyar vizsla törzskönyvezendő egyedeinek származását a tenyésztési hatóság által meghatározottak szerint DNS alapú származás ellenőrzéssel kell igazolni. Az alom megszületése után a tenyésztőnek jelentenie kell az alom létszámát a tenyésztésvezetőnek, hogy az a mintavételhez szükséges anyagot meg tudja küldeni. A megszületett almokban minden kölyöktől DNS mintát kell venni, két nyálkahártya kaparék mintát kell beküldeni a megjelölt laboratórium címére. A mintavétel a microchip behelyezését követően végezendő, mivel annak számát is rögzíteni kell a jegyzőkönyvben. A DNS mintavételt a microchippet beültető állatorvos vagy a tenyésztő végezheti.

A mintavételhez szükséges dokumentumok:

1. A DNS mintavétel beleegyező nyilatkozat
2. A DNS mintavételi jegyzőkönyv
3. A DNS mintavételi lap

Az MVKE biztosítja a mintavételhez szükséges csöveket.

A kölykök számára a származási lapot csak a laboratórium DNS vizsgálat eredménye után van mód megrendelni.

7. Adatszolgáltatás

Az országos állattenyésztési adatbázisba történő adatküldés módja és rendje:

A NÉBIH által igényelt adatokat minden év végén az MVKE egy táblázatban összefoglalva megküldi. Az adatlapot mellékeljük.

Mellékletek:

- 1. melléklet: DNS mintavételi lap*
- 2. melléklet: DNS beleegyező nyilatkozat*
- 3. melléklet: DNS mintavételi jegyzőkönyv*
- 4. melléklet: Adatgyűjtő lap a(z)..... évi szaporulatról*
- 5. melléklet: Teljesítmény vizsgálati szabályzatok (tenyészszemle, kiállítási, AV, VAV, VMV, ŐTV)*

MAGYAR KUTYAFAJTÁK GÉNMEGŐRZŐ PROGRAM

DNS MINTAVÉTELI LAP RÖVIDSZÓRÚ MAGYAR VIZSLA RÉSZÉRE

Minta típusa.....Minta vevő személy.....

Helyszín és időpont.....

sorszám	kutya neve	kutya azonosító száma - chip	minta azonosító

Haszonállat-génmegőrzési Központ 2100 Gödöllő, Isaszegi u. 200.

HÁGK
 Haszonállat-génmegőrzési Központ
 2100 Gödöllő, Isaszegi út 200.
 Adószám: 15779942-2-13

MAGYAR VIZSLA KLUB EGYESÜLET
 2336. Dunavarsány, Petőfi u. 5.
 E-mail: info@magyarvizslaklub.hu
www.magyarvizslaklub.hu

BELEEGYZŐ NYILATKOZAT

Alulírott, beleegyezem, hogy a tulajdonomban lévő nevűchipszámú rövidszőrű magyar vizsla kutya biológiai mintájából DNS izolálható, tárolható, a későbbiekben a DNS mintából genetikai vizsgálat végezhető.

A DNS minta és az adatok a Magyar Vizsla Klub Egyesület megbízásából létrehozott DNS bankban a Haszonállat-génmegőrzési Központban, illetve adatbázisban tárolhatók a megfelelő biztonsági és adatvédelmi rendelkezések mellett.

Tájékoztattak arról, hogy a beleegyző nyilatkozatomat bármikor visszavonhatom, a tulajdonomban lévő rövidszőrű magyar vizsla DNS mintáját írásbeli kérésemre a Magyar Vizsla Klub Egyesület által jóváhagyva megsemmisítik.

Tudomásul veszem, hogy személyemet illető információk bizalmasan kezelendők. Személyes adataimat a Haszonállat-génmegőrzési Központ nem bocsájthatja más rendelkezésére addig, amíg arról külön írásban nem nyilatkozom.

.....hely, év, hó,nap

.....
 Tulajdonos neve

.....
 Tulajdonos aláírása

Magyar Vizsla Klub Egyesület

.....
 Képviselő neve

.....
 Képviselő aláírása

MAGYAR VIZSLA KLUB EGYESÜLET MINTAVÉTELI JEGYZŐKÖNYV			
Genetikai mintavétel szájnyalkahártyáról <i>Buccal sample for genetic analysis</i>			
Minta sorszáma: <i>Sample No.:</i>			
Kutya törzskönyvi neve: <i>Name of the dog:</i>			
Kutya neme: <i>Sex of the dog:</i>			
Törzskönyvi száma: <i>Pedigree No.:</i>			
Kutya chip száma: <i>Identification (chip) No.:</i>			
Kutya tulajdonosának neve: <i>Name of the owner of the dog:</i>			
Kutya tulajdonosának lakcíme: <i>Address of the owner of the dog:</i>			
Kutya tulajdonosának E-mail címe: <i>Email address of the owner of the dog:</i>			
Származási lap fénymásolata: <i>Copy of pedigree:</i>			
Mintavétel helye: <i>Place:</i>			
Mintavétel dátuma: <i>Date:</i>			
Mintavevő neve: <i>Name of sampler:</i>			
Alulírott, mint a fent nevezett kutya tulajdonosa hozzájárulok <i>I, undersigned owner of the dog above, contribute to</i>		Igen	Nem
- a mintavételhez: <i>- the sample collection:</i>		☐	☐
- a minta genetikai vizsgálatához populációgenetikai elemzésekhez: <i>- the use of the sample in population genetic analysis:</i>		☐	☐
- a minta genetikai terheltségekre irányuló vizsgálatához: <i>- the use of the sample for testing genetic disorders:</i>		☐	☐
- a minta származásellenőrzésben való felhasználásához: <i>- the use of the sample in procedures for origin control:</i>		☐	☐
- a minta egyéb tudományos kutatásokban való felhasználásához: <i>- other scientific uses of the sample:</i>		☐	☐
<p>A vizsgálati eredményeket nem használjuk fel a mintát adó egyed rossz hírének keltésére. <i>The results of the test shall not be used to endanger the reputation of the particular dog.</i></p>			
A kutya tulajdonosának aláírása Signature of the owner of the dog		A mintavevő aláírása Signature of the sampler	

Tenyésszemle szabályzat - rsz. magyar vizsla részére -

1. Általános rendelkezések

Tenyésszemlét rsz. magyar vizsláknak, csak a MVKE rendezhet, más klubnál teljesített eredményt csak akkor fogadható el, ha az előzetesen, írásban engedélyezve lett a klub által. A tenésszemle célja a rsz. magyar vizslák tenészthetőségének megállapítása küllemi szempontból, az idegrendszer és a temperamentum figyelembe vételével, és a tenésztésben nem kívánatos egyedek kiszűrése. Tenésszemlén csak a Tenyésztői Tanács által elismert és felkért bíró bírálhat. Tenésszemlén 12 hónapot betöltött, származási lappal rendelkező kutyák vehetnek részt. A származási lapokat a rendezőknek le kell adni. Csak mikrochippel rendelkező, tehát azonosítható egyedek vezethetők fel. A bírálat eredményét a származási lapra rá kell vezetni. A bírálati lapot 2 példányban kell megírni, az egyiket a tulajdonos kapja meg, a másik a klubnál marad.

2. Tenésszemlén kiadható minősítések

- Tenészthető
- Nem tenészthető

A sikertelen tenésszemle legkorábban fél év múlva megismételhető, de csak abban az esetben, ha változó hibáról van szó. A tenésszemlén az a rsz. magyar vizsla felel meg a tenésztés számára, amelyiknek nincs tenésztésből kizáró hibája, az FCI által kiadott rsz. magyar vizsla standardnak az egyed úgy küllemileg, mind temperamentumát tekintve megfelel.

3. Tenésztésből kizáró hibák

Minden, a standardtól való eltérés hibának tekintendő, és a hiba súlyosságának értékelése a hiba arányával és a kutya egészségére és jó közérzetére és hagyományos munkavégző képességére gyakorolt hatásával van egyenes összefüggésben.

Kiállítási szabályzat

Bevezető

A MVKE az FCI jogosítványokkal rendelkező szervezettel együttműködve a kiállítások lebonyolításának rendjét a következőképpen képzeli el:

40-nél több nevezett kutya esetén külön ring és külön bíró biztosítását kérjük.

Nevezési létszámtól függetlenül a kutyák védelmében szükséges a fajta bírálatának pontos kezdetét megadni.

A bírót a MVKE választja ki a mindenkor érvényes bírói listából.

A bírói körbe a jegyzőt, a ringtitkárt, a tolmácsot és a tárgyi feltételeket/írógép, soroló tábla stb./az MVKE biztosítja.

A kiállításokon való részvétel

Az FCI jogosítványokkal rendelkező szervezettel együtt rendezett kiállításokra kizárólag az FCI által elismert származási lappal rendelkező kutyák nevezhetők be.

Magyar természetes vagy jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező társaság tulajdonában lévő kutya kizárólag az Egyesület által honosított származási lappal nevezhető be.

A kiállítás területére csak érvényes állatorvosi oltási igazolvánnyal rendelkező kutya vihető be.

A kutyák által okozott minden néven nevezhető kárért a kutya tulajdonosa felelős. Harapós kutya csak „harapós” jelzéssel, szájkosárral és rövid pórázon tartható a kiállításon. Az ilyen kutyáról a szájkosarat csak a bírói körben szabad levenni, bírói utasításra.

A kiállítás területén a kutyákat szabadon engedni tilos!

Nevezési feltételek

A kutya tulajdonosa a nevezési határidő lejártáig (feladás dátuma) jogosult a kutyát benevezni.

A nevezéshez minden esetben csatolni kell:

- pontosan és olvashatóan kitöltött és aláírt nevezési lapot, (12.sz.melléklet, 1 példányos, melyek az irattárba lefűzésre kerülnek)
- a származási lap másolatát,
- a nevezési díj nevezési határidőig történő befizetésének igazolását (csekkszelvény másolat),
- champion osztályba történő nevezéshez a nemzeti vagy nemzetközi champion igazolás másolatát.

Minden kiállításra csak tetovált, azonosítható kutyát lehet benevezni, kivéve ha a kutya 1989. január 1. napja előtt született Magyarországon.

A kiállító a nevezési lap beküldésével egyidejűleg kötelezettséget vállal a nevezési díj befizetésére is, amely nevezési díj semmilyen esetben nem téríthető vissza.

A kiállító a nevezési lap aláírásával kötelezettséget vállal a kiállítás kezdési, illetve best in show időpontjának betartására.

A nevezési lapon közölt adatokért a kutya tulajdonosa az aláírással és a beküldéssel egyidejűleg fellelőséget vállal, a kiállítási szabályzatot magára nézve kötelezőnek ismeri el.

Nem nevezhető és nem bírálhatók a kiállításokon rejtett-, egyheréjű vagy heresorvadásban szenvedő, beteg, nyomorék kutyák, a tüzelő szukák, valamint a láthatóan vemhes (kb. 40 napos), szoptató kutyák.

A kiállításokon – kivétel a tájjellegű kutyakiállítás – sem pótnevezés, sem helyszíni nevezés nem lehetséges.

Azt a kiállítót, aki a kiállításon sportszerűtlen magatartást tanúsít, a kiállítás területéről ki kell utasítani, ha egyesületi tag, fegyelmi eljárás alá vonható.

A bírálat alkalmával a bíró utasítására a ringtitkár jogosult a felvezetett kutya tetoválási számának ellenőrzésére.

A kiállítás

A kiállító felelősége, hogy a benevezett kutyájával a bírói körben időben megjelenjen. Amennyiben az adott osztály bírálatát lekési, a bírálat befejezése után kérheti, hogy a bíró a kutyát minősítse, de nem tarthat igényt kitűnő minősítés esetén sem a győztes cím kiadásának megismétlésére. Az osztály bírálatának megkezdését követően az elkészített kutya felvezetője csak a bíró külön engedélyével léphet a bírói körbe. A helyezési eljárás megkezdése után érkezett kutya nem helyezhető.

A bírói körben a bíráló megkezdése után a bírálendő osztályba tartozó kutyákon és felvezetőiken kívül csak a bíráló, az írnok, a ringtitkár és szükség esetén a tolmács tartózkodhat. Kivételt képez a vezető bíráló. A bírálóba azonban senkinek sem szabad beavatkoznia.

Támadó, harapós kutyák, amelyek nem hagyják magukat végigtapintani, nem kaphatnak minősítést. Ilyenkor a bírálói lapra rá kell vezetni, hogy a kutya nem bírálható és az okot is meg kell jelölni.

A kiállításokon csak a kiállítási katalógusban szereplő kutyák bírálhatók, kivétel a tájjellegű kutyakiállítás.

A kiállítás rendezője az elfogadott nevezéseket minden esetben köteles visszaigazolni.

A ringtitkár szűrőpróbaszerűen a tetoválási számokat ellenőrizheti.

Átsorolás

Ha a kutya tulajdonosa a champion osztályban történő nevezésekor nem csatolta a nevezéshez szükséges igazolásokat, a katalógus összeállításakor a rendező szervezet jogosult a kutyát automatikusan a nyílt osztályba besorolni, természetesen a kutya korára tekintettel.

A bíráló jogosult a kiállításon a nem megfelelő osztályban lévő kutyát a megfelelő osztályba átsorolni, de az csak kor, nem vonatkozásában lehetséges.

Ha a rendező szervezet elírást követ el, a vezető bíráló feladata a beküldött nevezési lapot ellenőrizni és a nevezési lapnak megfelelően a helyszínen a kutyát abba az osztályba átsorolni, ahova a tulajdonos nevezte és csatolta a szükséges igazolásokat is. A megfelelő mellékletek hiányában a kutyát a kora szerinti – illetve ahol a katalógusban szerepel – osztályban kell elbírálni.

Egyéb esetben átsorolást a bírálói lapon és az összesítőn is fel kell tüntetni.

Munkabírók szabályzata FCI és magyar

A munkabírókra vonatkozó FCI szabályzat ezen a linken tekinthető meg:

<http://www.fci.be/reglements.aspx>

A munkabírók képzését és továbbképzését a fajtára vonatkozólag az FCI által Magyarországon elismert kynológiai szervezettel együtt működve gondoljuk megoldani.

ALAPVIZSGA (AV) VIZSLÁK RÉSZÉRE

I. Általános rendelkezések:

Az alapvizsga a magyar vizsla tenyészszemle részét képezi, azonban megszervezhető külön is, de a két minősítés térbeli és időbeli eltérése ellenére egy egységet képvisel, és bármelyik hiánya eleve kizárja a kutyát a tenyésztésből.

Ezen szabályzat alapján elbírálhatóak az egyéb vizslafajták is.

A vizsgára nevezhető minden magyar vizsla, amelyik 8 hónapos kort betöltötte. Felső korhatár nincs, de szorgalmazni kell, hogy a vizslák minél fiatalabb korban vizsgálóznak, amikor a kiképzettség még nem fedi el a veleszületett adottságokat. (8-18 hónapos korban) Valamint nevezhető minden VII. fcs-ba tartozó kutya, amelyiknél a fajta tenyésztéséért felelős szervezet ezt a vizsgát elismeri.

Alapvizsga rendezéséhez olyan, vadászatra alkalmas területet kell biztosítani, ahol a vad rejtőzködéséhez kellő takarás van, de a kutyának megfelelő szabad mozgást tesz lehetővé. Az élő vad lehet fogoly, fácán vagy fűrj. Ezt ki lehet helyezni ketrecben is, de gallyakkal, növényekkel úgy kell letakarni, hogy a ketrec ne legyen látható, de azért a szél jól átjárhassa. A vadat a kutya indulása előtt legalább 15 perccel ki kell tenni.

Amennyiben a területen természetes vad nincs, vagy csak kevés található, több madarat kell kihelyezni, hogy a kutya adottságai kellőképpen értékelhetőek legyenek. Az első vad megtalálása után a kutyát pórázra kell venni és elvezetni kellő távolságra, ahonnan már nem fut vissza az előbbi madárhoz. Mezei keresés közben legalább 2 lövést kell leadni, egymástól 20 mp-re, amikor a kutya a vezetőtől legalább 10-20 m távolságra van.

Lőtt vad szükséglet:

használható szárnyas vad: fácán, kacska, fogoly

szőrmés vad: kis méretű mezei, vagy üregi, vagy házi nyúl

Vízi munkához: olyan nyílt vízfelület, ahol a kutyának legalább 5-6 métert mélyvízben úszva kell megtenni és van megfelelő szabad, enyhén lejtős partszakasz, hogy a kutya jól láthassa az apport bedobását és ahol nehézség nélkül be tud menni, és ki tud jönni.

II. Feladatok ismertetése:

1. Mezei keresés:

1.1. Orrjóság (6) :

Az egész mezei keresés során kell értékelni. Figyelembe kell venni, hogyan és milyen távolságról jelzi a vad jelenlétét, vadhelyeket, csapákat vagy inkább a talajt szaglássza, vagy kihasználja a légszimatot. A mezei keresés ideje 10 perc.

1.2. Keresés stílusa (5):

Nem követelmény a kiforrott keresési stílus, inkább az érdeklődést, a találni akarást (főleg az első vad vagy vadhely utáni munkát kell figyelembe venni), a fejtartást, az önállóságot kell figyelembe venni. Ne parancsra szaladgáljon, hanem vezetőjétől bátran távolodjon el. Mutassa a törekvést a kigyóvonalban való keresésére. Pozitívan értékelendő, ha megpróbál "utánajárni" az érzett szagoknak, még ha ezáltal a keresési séma megtörik, lekeresetlen területek maradnak is ki. Értékelni lehet, ha a vad fekvését, csapáját jelzi. Figyelembe kell venni a fajtára jellemző mozgást.

1.3. A vad jelzése, vadmegállás (4):

Nem követelmény a szilárd és kitartó állás, nem hiba, ha a madár megmozdulására a kutya beugrik. Maximális osztályzat csak akkor adható, ha a kutya a vad észlelését jól jelzi és legalább néhány másodpercig kifejezetten áll, legalább egy vadat szagra áll, nem csak közvetlen közletről, a vad megpillantásakor.

1.4. Gyorsaság, kitartás (1):

A vizsla a munka nagyobb részében vágóban, de legalább lendületes ügetésben dolgozzon. Nem hiba, ha vadhelyeknél, csapáknál leáll szimatolni, esetleg csak a vezető buzdítására megy tovább. Érdeklődése, munkakedve a munka vége felé se csökkenjen. Nem tekinthető hibának, ha csak az első vad megtalálása után kezd intenzíven dolgozni, ha a munka első részében is mutatott érdeklődést és kezdeményezőkézséget.

2. Elhozás-teszt:

Szintidő: 3 perc/ vad

Feladat: a kutyának meg kell fogni és önállóan hozni kell a szörmés és szárnyas vadat. Legmagasabbra értékelendő, ha a vezető által eldobott vadat a kutya önállóan felveszi és hozza.

Apport: friss szárnyas és szörmés vad. (A teszt kezdete előtt minden kutyának van 1-2 perc gyakorlási lehetősége.)

A vezető bármilyen segítséget adhat a kutyának, játszhat vele, ingerelheti a vaddal, de az értékelésnél ezt számításba kell venni. Joga van szintidőn belül többször próbálkozni.

Amennyiben csak az egyik vadat hajlandó a szájába venni, maximum 1-es osztályzatot kaphat.

2.1. Érdeklődés a vad iránt (3):

Követelmény, hogy a kutya folyamatos és nagyfokú érdeklődést mutasson.

Ha rövid szaglászás után elfordul, és csak a vezető fokozott és többszöri buzdítására hajlandó felvenni és hozni minimum 10 métert, nem kaphat 1-esnél jobb osztályzatot. Maximális osztályzatot kaphat az a kutya, amelyik kifejezett érdeklődést mutat a vad megpillantásakor és rövid bevezetés, próbálgatás után az eldobott vadhoz odavágtázik és rövid fogáskeresés után megfogja a vadat.

2.2. Fogás, elhozás módja (3):

Maximális osztályzatot kap, ha a vadat vonakodás nélkül, határozottan, "tele szájjal", de nem durván megfogva és legalább 10 métert viszi. Fogásigazítás nem hiba.

Hibák: a vad többszöri megrázása, "gyömöszölése", rágása, olyan kemény fogás, hogy sérül a vad, vagy ha csak undorral, "foghegyről" hozza. Törekvés a kikezdésre súlyos hiba. Minimum követelmény, hogy a vadat a földről önállóan fölvegye, és pár métert vigye.

2.3. Csapakövetési hajlam (1):

Szintidő: 3 perc

Az elhozási teszt teljesítése után a bíró az egyik - választása szerinti - vadat (szörmés vagy szárnyas) kb. 30 lépés távolságra egyenes vonalban elhúzza oly módon, hogy a csapa kezdetnél a vadat alaposan a talajhoz dörzsöli és tollat vagy szőrt is hagy bőségesen az elején. Ezt a kutya nem láthatja. Nagyon gondosan kell kiválasztani a területet, hogy a lehető legjobb szagvételi lehetőséget biztosítsuk a fiatal kutyának (talaj, növényzet, szélirány, hátszél). Ezután odavezeti kutyáját a nyom elejéhez, ott megmutatja neki a csapa indulási helyét. Innen a kutyának kell kidolgoznia a nyomot. Követelmény a csapa precíz kidolgozása, a vad felvétele és behozása. Bírálendő a csapakövetési hajlam és az apportkésztség.

Maximális pontszámot az a kutya kaphat amelyik a csapát kidolgozza és a vadat a vezetőjéhez viszi. Amennyiben a csapa kidolgozása pontos de a vadat többszöri biztatásra sem veszi fel, az 2-es osztályzatot kap.

3. Víziteszt:

Szintidő: 5 perc

Feladat: Lőtt kacsza kihozása mély vízből. A bíró vagy a vezető a kacsát minimum 3-4 méterre a vízbe dobja, amit a kutyának ki kell hoznia úgy, hogy legalább néhány métert kelljen úszni érte. A kutya azonnal indulhat a vadért.

Sikeres kihozás után - átadást nem követelünk elég, ha a partra hozza - azonnal vissza kell dobni a vadat. Amikor a kutya másodszor is a vízben van, a levegőbe kell lőni (de a puska legalább 15 méterre legyen a kutyától).

A kutyának folytatnia kell a munkát. A vezető biztathat, parancsot adhat, dobálhat.

Ha a kutya a lövés után elhozás nélkül kijön a vízből, újra beküldhető legyen.
Ha a kutya lövés után semmiképpen sem küldhetőbe újra a vízbe, a "viselkedés lövésre" osztályzata 0.

3.1. Vízkedvelés (3):

A feladat értékelésénél figyelembe kell venni, hogy a kutya hogyan megy be a vízbe (nem előny ha beugrik), szívesen tartózkodik-e a vízben. Szép stílusú úszás még nem követelmény.

Maximális pontszámot az a kutya kap, a melyik bátran megy a vízbe és úszik a kacsáért.

3.2. Vízi elhozás (3):

Maximális pontszámot kap, ha a kacsát vonakodás nélkül, határozottan, "teli szájjal", de nem durván megfogja és a partra hozza. A fogásigazítás nem hiba.

Hibák: a vad gyömszölése, rágása, olyan kemény fogás hogy sérül a vad, vagy ha undorral "foghegyről" hozza. Törekvés a kikezdésre súlyos hiba.

4. Idegrendszer

4.1. Viselkedés lövésre (4):

Mind a mezei, mind a vízi teszt közben értékeljük. Maximális osztályzatot az a kutya kaphat, amelyik a mezei keresés feladatnál a lövés után – néhány másodperc tájékozódás után - változatlan tempóban dolgozik, és a vízi tesztnél a lövés után folytatja a munkát (ismételt parancsadás – irányító dobás nem hiba).

Ha a mezei keresésénél a lövés után visszamegy a vezetőjéhez és csak annak biztatása után, vonakodva folytatja a munkát, 1-es osztályzatot kaphat. Ha elszalad, vagy nem folytatja a munkát, vagy a vízi tesztnél a lövés után kijön a vízből és nem úszik be újra, 0 osztályzatot kap.

4.2. Temperamentum, munkakedv (3):

Az egész vizsga alatt értékelendő. Figyelembe kell venni, hogy kellő bátorsággal viszonyul-e a bírókhoz (idegen emberekhez), hogyan reagál idegen kutyák jelenlétére, (oktalan agresszivitás komoly hiba), milyen a kapcsolata a vezetőjével, törekszik-e a kapcsolattartásra. Mutasson kifejezett érdeklődést a feladatok iránt, legyen benne vadászszenvedély. Fiatal korban kisebb hiba a túl élénk, nehezebben kézben tartható viselkedés, mint az érdeklődés nélküli, "langyos" vagy félénk, bizalmatlan, vagy túl agresszív, verekedésre való hajlamos magatartás.

III. Értékelés:

A feladatoknál a kutya a feladatok leírásánál szereplő értékszámokkal kialakított pontszámot kaphatja. Maximum elérhető 144 pont. 72 ponttól megfelelt, 114 ponttól kiválóan megfelelt minősítést kapja.

A kutya a vizsgán nem felelt meg, ha valamelyik feladatnál 0-s osztályzatot kapott, illetve nem érte el a 72 pontot.

Magyar Vizsla Klub Egyesület		Alapvizsga bírálati lap		
Vizsga helye:				
Vizsga ideje:				
Kutya neve:		Tkv.sz.:		
Kutya fajtája:	Kutya születési ideje:	Neme:		
Kutya apja:		Tkv.sz.:		
Kutya anyja:		Tkv.sz.:		
Tenyésztő:				
Tulajdonos:	Lakcím:			
Vezető:				
FELADATOK		osztályzat	szorzószám	pontszám
MEZEI KERESÉS				
1.	Orrjótság:		6	
2.	Keresés stílusa:		5	
3.	Vad jelzése, vadmegállás:		4	
4.	Gyorsaság, kitartás:		1	
ELHOZÁSOK				
5.	Érdeklődés vad után:		3	
6.	Fogás, elhozás:		3	
7.	Csapakövetési hajlam:		1	
VÍZI TESZT				
8.	Vízkedvelés:		3	
9.	Vízi elhozás:		3	
IDEGRENDSZER				
10.	Viselkedés lövésre:		4	
11.	Temperamentum, munkakedv:		3	
Összes pontszám:				
MINÓSÍTÉS:				

Jelen bírálati lapon igazolt eredmény a kutya származási lapjára felvezethető!

Kiválóan megfelelt: 144 – 114 p.

Megfelelt: 113 – 72 p.

Nem felelt meg, ha valamelyik feladatnál 0-s osztályzatot kapott, ill. nem érte el a 72 pontot.

Vezetőbíró:

Rendezvényiroda vezetője:

Bíró:

Bíró:

Bíró:

Bíró:

Vizslák vadászati alkalmassági vizsgája - VAV

Általános rendelkezések

A vizsgát egy nap alatt kell teljesíteni. Minden elhozási feladatot külön kell értékelni, bármelyik megtagadása kizárást von maga után.

Ki kell zárni a vizsgán azt a kutyát, melyik:

3. Annyira fegyelmezetlen, hogy azzal a vadásztot zavarja;
4. Lövésfélő, ideggyenge, agresszív;
5. Vadúzó, amely nem hívható vissza, és ezzel zavarja a vadászatot;
6. Nem hozza el a lőtt vadat;
7. A vadat kikezdi, elássza.

A kutya sikeresen teljesíti a vizsgát, ha a megszerezhető pontszámnak legalább az 50%-át eléri. A VAV feladatainak teljesítése jó alapot ad arra, hogy a vadászat rendjének megfelelően, ezért a vizsgán szigorúan kell bírálni a fegyelmet és a kutya lövés utáni munkáját.

Vizsgakövetelmények, bírálati szempontok

1. *Viselkedés lőálláson (Értékszám: 3)*

A kutyának a lőálláson álló vadász mellett vagy a vadász előtt kell feküdni, ülni, vagy állni. A hajtás zajára és a lövésekre nyugodtan kell maradnia; az eső vadért csak parancsra mehet el. A vizsgán a vizsgázók egymástól 15-20 méterre állnak, kutyájuk mellett. A hajtást a gyakorlati vadászhoz kell közelíteni. Minden kutya előtt egy lövést kell leadni. Azt a kutyát, mely ideggyenge, lövésfélő, s ezzel a vadásztot zavarja, **a vizsgából ki kell zárni.**

Szabályos végrehajtás: ha a kutya láb mellett (póráz nélkül) hasal, ül vagy áll, sem lövésre, sem vadkelésre nem hagyja el a helyét, csak parancsra.

2. *Láb mellett követés vonalhajtásban (Értékszám: 3)*

Vadászat közben a kutyának gyakran nem kell keresnie; ilyenkor a vezetője lába mellett haladhat, annak sebességét és mozgását követve, s onnan csak parancsra mehet el. Vizsgán a rendező vonalba állítja a vizsgázókat, és vonalhajtásban indítja el őket. A kutya láb mellett menjen; néhány métert mehet előre, vagy hátra is maradhat. Hajtás közben a vizsgázó vagy a kísérővadász lövést ad le. A bíró utasítására a kutyát előre, irányba kell küldeni, majd visszahívni.

Szabályos végrehajtás: ha a kutya láb mellett, vezetőjének sebességének megfelelően halad; lövésre onnan ne távolodjék el, parancsra menjen előre, és visszahívható legyen.

3. *Behívás, visszahívás, megállíthatóság (Értékszám: 6)*

Keresés közben a kutya megszokott jelre (sípra, hangra) azonnal reagáljon, és jöjjön vissza vezetőjéhez. Azt a kutyát, melynek fegyelmezetlensége olyan mérvű, hogy azzal a vadászatot zavarja, azt **a vizsgából ki kell zárni.**

Szabályos végrehajtás: ha a kutya síp- vagy füttyjelre azonnal reagál, és visszajön vezetőjéhez, vagy megállva várja a további parancsot.

4. *Viselkedés lövésre (Értékszám: 3)*

Minden olyan feladatnál, ahol elhangzik, de főleg kereséskor kell elbírálni és minősíteni a kutya lövésre történő viselkedését. Ha keresés közben a kutya olyan félelmet mutat a lövésre,

hogy lövés után a munkát nem folytatja, vagy elmenekül, vagy nem akar visszamenni a vezetőjéhez, a vizsgából ki kell zárni.

Szabályos végrehajtás: lövésre a kutya hasaljon, üljön, vagy álljon meg és további parancsig maradjon helyben, vagy folytassa a keresést.

5. Viselkedés vadkeléskor (Értékszám: 3)

A vadászatot leginkább az a kutya zavarja, amelyik minden felkelő vad után elrohan. Vadkeléskor a kutyának nem szabad beugrani, hanem a vezető parancsára meg kell állnia, helyben maradnia a következő parancsig, vagy folytatnia kell a keresést; ha mégis beugrik, visszahívható kell, hogy legyen. Azt a kutyát, mely vadat üz, nem hívható vissza s ezzel a vadászatot zavarja, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: ha vadkelésre a kutya hasal, de legalább helyben marad, és nem üldözi a kelő vadat.

6. Keresés vadászaton (Értékszám: 5)

Vizsgán az adatott terepnek megfelelően kerestessünk a kutyával. Lehetőleg 30-40 cm magas növényzettel borított terepen bíráljunk (legelő, lucernás stb). A feladatnál azt kell étékelní és bírálni, hogy a terephez és változásokhoz – árok, bokrok, stb. – hogyan alkalmazkodik a kutya keresése azért, hogy a vezetője lövéshez jusson.

Szabályos végrehajtás: ha a kutya keresésére az önálló munka és a találni akarás jellemző s mozgásában nyomon követhető a terephez való alkalmazkodás és vezetőjének lövéshez juttatása.

7. Együttműködés a vezetővel, irányíthatóság (Értékszám: 4)

Bírálendő, hogy a kutya a vizsga során mennyire figyel vezetőjére, együtt vadászik e vele, vagy csak ösztöneit követi. A vizsga alatt ugyancsak bírálni kell a kutya irányíthatóságát is. Azt a kutyát, amelyik nem hozza el a lőtt vadat, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás: ha a kutyának a vezetőjével való kapcsolattartása érzékelhető. A keresési és elhozási feladatok során irányítható, a vezető által adott parancsszavakra, kar- és sípjelekre adott válaszreakciója megfelelő és egyértelmű.

8. A vad jelzése, utánhúzás (fajtára jellemző módon) (Értékszám: 4)

Ezt a feladatot is keresés közben kell bírálni. Ha a kutya keresés közben megérzi a vad szagát, azt viselkedésével, mozgásával jelezze. Lassan húzzon a meglapuló vadra és azt szilárdan állva jelezze. Hiba, ha jó széllel, jelzés nélkül "belerohan" a vadba, és azt felveri, vagy a kutya áll, és közben a vad elyalogol.

Szabályos végrehajtás: ha a kutya jelzi a vadat, és azt a vezetője (esetleg külön parancsra, lőtávolságon belül a kutya) mozdítja ki. A kutya elől gyalogló vadat utánhúzással követi, és azt fajtájának megfelelően jelzi.

9. Sebzett vad megkeresése csapán (Értékszám: 6)

A fácánt kb 150 méterre kell elhúzni úgy, hogy közben egy tompaszögű törést készítünk. A csapa indulási helyét néhány kitépelt hasi tollal jelezzük; a végén otthagyjuk az elhúzott fácánt, azt elrejtetni nem szabad. Nyílt terepen a csapa készítője jó széllel, nagy ívben térjen vissza, fedett terepen hagyja a fácánt a csapa végén, majd továbbmegy és elrejtőzik úgy, hogy lássa, amikor a kutya a vadhoz ér. A vonszalékot hát- vagy oldalszállal húzzuk! A kutya a csapa húzását nem láthatja! Ezután a bíró megmutatja a csapa kiindulási helyét; a vezető a kutyáját 10-15 méterre keresztül

követheti pórázon, majd ott szabadon engedi. A csapat a kutyának önállóan kell kidolgoznia, a megtalált vadat tépés, rágás nélkül fel kell vennie, és a vezetőjéhez kell vinnie. Azt a kutyát, amelyik a vadat kikezdi, elássa, ezzel a vadászat eredményességét rontja, a **vizsgából ki kell zárni**.

Szabályos végrehajtás:

- Ha a csapárol letér, de arra önállóan visszatér, nem tekinthető hibának;
- Ha a csapárol letér, és nem tér vissza hozzá, még kétszer indítható;
- Ha a kutya nem jut el a vadig, vagy a vadat nem veszi fel, és nem hozza a vezetőjéhez, a feladatot nem teljesítette.

10. Lőtt vad megkeresése légszimattal (Értékszám: 5)

Fedett, de átlátható terepen kihelyezünk egy darab lőtt nyulat, és a kutyával széllel szemben megkerestetjük és elhozzuk. A vezető irányíthatja a kutyáját, de minél kevesebb parancsal. Azt a kutyát, amelyik a vadat kikezdi, elássa, ezzel a vadászat eredményességét rontja, a **vizsgából ki kell zárni**.

Keresési idő: 5 perc

Szabályos végrehajtás: bírálandó a kutya igyekezete a vad megtalálására, orrhasználata és a vad elhozása. Ha a vadat nem hozza el, a feladatot nem teljesítette.

11. Lőtt vízivad elhozása mélyvízből (Értékszám: 4)

Olyan, lehetőleg vizinövényzettel ritkán borított vízfelületen vizsgáztassunk, ahonnan a kutyának úszva kell a bedobott kacsát kihozni és vezetőjéhez vinni. A kutya ne lássa a kacsá bedobását, lehetőleg légszimattal keresse meg és hozza ki. A vezető irányíthatja kutyáját. Ha a kutya partra érve fogást igazít, nem hiba, de ha gyömöszöli, megrágja, játszik a vaddal, az hibának számít.

Keresési idő: 5 perc

Szabályos végrehajtás: ha a parancsra keresni indul, felveszi a kacsát és a vezetőjéhez érve átadja.

Vízi-mezei vizsga – VMV

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK:

1. A vízi-mezei vizsga célja a minőségi tenyészállomány kiválogatása vadászati adottságok szempontjából. Magas szinten vizsgálja a fajtára jellemző vadászati adottságok, illetve az ennek kifejeződéséhez szükséges képzettség és fegyelmesség meglétét.
2. A vízi-mezei vizsga teljesítése a feltétele az ötnyelvű munkavizsga igazolvány megszerzésének.
3. A vizsgára nevezhető minden rövid és drótszörű magyar vizsla, amelyik az érvényes tenyésztési szabályzat előírásainak megfelelő (Küllem, alapvizsga és CSD szempontjából egyaránt), valamint minden VII fcs.-ba tartozó kutya, amelynél a fajta tenyésztéséért felelős szervezet ezt a vizsgát elismeri.

II. FELADATOK RÉSZLETES ISMERTETÉSE

A. MEZEI MUNKA

Mezei keresés

Keresési idő: 15 perc

A vezető minél diszkrétebb módon, minél kevesebb parancssal és irányítással dolgozzon. magasabbra kell értékelni az önállóan, kevés parancsra dolgozó vizslát.

1. Orr minősítése: (6)

A kutya orrjóságát a mezei keresés és a lőtt vad megkeresése légszimattal feladatok során kell értékelni. Az elbírálásnál értékelni kell: milyen távolságból észleli a kutya a vadat, vadnyomokat, milyen fejtartással fut. Azt a távolságot, ahonnan a kutya a vadat állja, itt nem kell figyelembe venni. A jó orr legbiztosabb jele a nagyobb távolság, ahonnan a vadat észleli, és a magabiztosság a jelzésekben és a vadmegállásban.

A jó orrhasználat abban jut kifejezésre, hogyan használja ki a szelet, hogyan választja meg a keresés módját és a fordulókat a körülmények függvényében. Jó orrhasználat esetén a vizsla mindig a szél felé tartja az orrát, tempóját a szimatvételi lehetőségekhez, az adott terepszakaszhoz igazítja. Fejét keresés közben vízszintesen tartó vizslának mindig jobb az orra, mint az állandóan talajt szimatoló vizslának.

Hibák:

- a vad megközelítése kis távolságra jó szellel
- a vad kihagyása
- stabil állás vad nyomon, csapán, a vad fekvőhelyén, stb.

Értékelés:

A mezei keresés osztályzatai:

-orrjóság

-orrhasználat

Elveszett vad keresése légszimattal:

-orrjóság

A három osztályzat átlaga adja a végső osztályzatot az orrminőségre.

2. Keresési mód (5)

A keresés időtartama minden kutyánál összesen legalább 15 perc legyen.

A keresés legyen aktív, intelligens, módszeres és a terephez, időjáráshoz alkalmazkodó. A kutya dolgozzon önállóan, térnyerő, a fajtára jellemző megfelelő tempójú, de egyenletesen és kitartó, túlnyomórészt vágásban – de legalább ügetésben – magas fejtartással, állandó orrhasználatot és vadászszenvedélyt tükrözően. A gyorsabb keresés előny mindaddig, amíg a tempó összhangban van a körülményekkel, és nem megy az eredményesség (a vad megtalálása) rovására. A mozgás milyensége legyen a fajtára jellemző.

A keresés (kilengések) irányát a szélirány határozza meg, a stílus mindig tükrözze, hogy a kutya érzékeli, és figyelembe veszi a szél irányát, erősségét, a szagvételi lehetőségeket. A keresés szélességét (oldalirányú kitérések távolságát) a terepadottságok és a szélviszonyok határozzák meg, a szélesebb a jobb, azonban mindig tudjon kapcsolatot tartani vezetőjével.

Megfelelő körülmények esetén kb. 80-100 lépés szélesség elvárható a 4-es osztályzathoz. Minimális követelmény az 50-60 lépés keresési szélesség.

A fordulónál a kutya mindig vegye figyelembe a szélirányt. Az előremenést a terület és az időjárási körülmények (szagvételi lehetőség) határozzák meg, de ne legyen több 30-40 lépésnél. A kijelölt területet a kutya keresse át és minden alkalmat használjon ki arra, hogy vadat találjon. Jelezze a területen található vadnyomokat, vadfekvéseket, de ezáltal nem lehet töredezett, akadozó a keresés. Ne maradjon ki vad, azonban az esetlegesen kihagyott vad értékelésénél a bírók a körülmények és lehetőségek figyelembevételével döntsenek a minősítésről.

Hibák:

- tervszerűtlen, önállótlan, szenvedély nélküli keresés
- csak homlokszéllel (előre) keresés
- a vezetőhöz való tapadás, húzódás
- lassú mozgás
- keresés orrhasználat nélkül

3. Vad jelzése, ráhúzás, utánhúzás (5)

Keresés közben az észlelt vadat a kutyának magabiztosan és egyértelműen jeleznie kell. A jelzés után, a helyzet és a vad viselkedése függvényében a kutya vagy azonnal áll, vagy lassuló mozgással a vadra ráhúz, majd a vadat határozottan állja. Állás után, ha a vad előtte fut, utána kell húznia úgy, hogy őt a gazdája követhesse. Utánhúzáskor a kutya mindig a vezetője előtt, lehetőleg önállóan dolgozzon, maradjon kontaktusban a vaddal. A kutya vezetője nem előzheti meg a kutyát, nem keresheti a vadat, a kutya és a vad között nem mozoghat, kivéve, ha a bíró a meglapuló vad felkeltésére utasítást ad. Megengedett az utánhúzásra való diszkrét biztatás vagy a kutya csitítása.

Hibák: önállótlan, csak a vezető parancsára végzett utánhúzás, eredménytelen utánhúzás, a vad kinyomása parancs nélkül, az utánhúzás megtagadása.

4. A vadmegállás (5)

Keresés közben a kutyának a talált vadat nyugodtan és biztosan kell állnia. A vadmegállás legyen szilárd és kifejező. Friss vadhelyet, nyomot csak rövid (max. 3-4 mp.) állással szabad jelezni, azután a kutyának önmagát kell korrigálni. Ismételt vad kihagyás vagy meg nem állás esetében a vizsla 0 osztályzatot kap.

Hibák:

- rövid vagy nem biztos állás
- a vad idő előtti felrebbentése
- üres állás
- ha parancsra áll

- a vad megtagadása (nem állja meg, elfordul és továbbmegy a megtalált vadtól)

5. Viselkedés vadkelésre és lövésre (3)

A vad felrebbenésekor vagy kipedülésekor és lövés után a kutyának nyugodtan kell viselkednie, helyben kell maradnia. Maximális osztályzatot csak az a kutya kaphat, amelyik a vezető parancsára helyben marad. Elfogadható, ha a vizsla beugrik, de a vezető 6-8 lépésen belül leállítja. Lövésfélő vagy lövésérzékeny kutya a vizsgából kizárandó.

6. Vezethetőség, engedelmség mezőn (3)

Ezt a feladatot a teljes mezei munka során kell elbírálni. A kutya kéz vagy hangjelre reagáljon és hajtsa végre a vezető parancsát. A vezethetőség a vezető és vizsla közötti együttműködés feltétele. Ezt beszámítjuk az engedelmség osztályzatba. A vezethetőség fejezi ki a vizsla irányíthatóságát, az állandó kapcsolattartást a vezetővel.

7. Kitartás és gyorsaság keresés közben (4)

A keresés egész ideje alatt a vizslának azonos tempóban, változatlan érdeklődéssel és szenvedéllyel kell keresnie. A vizsla gyorsasága a növényzet, szélirány, időjárás és vadsűrűség függvénye. Szabad mozgást engedő növényzetben kívánatos a lendületes keresés.

Elhozások:

8. Lőtt vad megkeresése légszimattal, feltétlen elhozás (4)

Idő: 10 perc

Egy szárnyas és egy szörmés vadat kell kihelyezni az általános előírások szerint. A kutyát vezetője elhozási parancs nélkül keresni küldi a vad irányába. A vizsla önállóan, lehetőleg irányítás nélkül végezze munkáját. Ha a kutya lényegesen elhagyja a képzeletben kijelölt keresési területet, a vezető visszairányíthatja oda – ez nem jelent hátrányt az értékelésnél. Miután a vizsla észlelte a vadat, semmilyen parancs nem adható annak elhozásáig.

Amennyiben a vezető a vad észlelése és felvétele között parancsot ad, a kutya maximum 2-es osztályzatot kaphat. A kutyának az először megtalált vadat hoznia kell, utána a vezető parancsra küldheti a második keresésére. Amennyiben a vad megtalálásakor azt nem veszi fel, már az első vadnál is véglegesen 0 osztályzatot kap. Ha a szintidő alatt csak egy vadat talál meg a kutya, az addig elért osztályzat felét kapja. A körülményeknek megfelelően gyors, szenvedélyes, céltudatos, önálló munka, tervszerű kereséssel érdemel maximális osztályzatot. A feladat végrehajtása közben részosztályzatot kell adni a kutya orrminőségére is, az 1. pontnál leírtak szerint.

9. Szárnyas vad elhozása, átadása (3)

A korrekt elhozás és átadás követelmény, de az átadáshoz egy parancs adható. A 8-as és 11-es feladatoknál egyaránt értékeljük, és a két részjegy átlaga adja a végső osztályzatot.

10. Lőtt szörmés vad elhozás (3)

Ld. 9. feladat.

A 8-as és 12-es feladatnál egyaránt értékeljük és a két részjegy átlaga adja a végső osztályzatot.

11. Szárnyas vonszalék kidolgozása (4)

A vonszalékot egy töréssel 150 lépés hosszan húzzuk. Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

12. Szőrmés vonszalék kidolgozása (4)

Idő: 10 perc

A vonszalékot két tompa kanyarral, kígyóformában 200 lépés hosszan húzzuk. Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

B. VÍZI MUNKA**13. Kajtatás nádban lőtt vad megkeresésével (5)**

Idő: 5 perc

Egy megfelelően széles és mély nádasban kerestetjük a kutyát, kb. olyan távolságra az indítás helyétől, hogy a kutya kb. 3-4 perc után érjen oda, bedobunk egy friss lőtt kacsát a sűrű nádasba. (Vigyázni kell hogy a kacska ne akadjon fel a nádra.) A kutyának a gazdája parancsára a nádat készségesen, megfelelő szélességben és mélységben kell átdolgoznia. A kutya élénkítése és csendes irányítása nem számít hibának. ha a kutya kijön a nádból, a vezetője utasítására vissza kell fordulnia. Amennyiben az összes kajtatási idő kevesebb mint 4 perc, a vad átadása után tovább kell folytatni a kajtatást. Amennyiben 5 perc alatt nincs meg a vad, de a kutya megfelelő intenzitással dolgozik, a munkaidő meghosszabbítható 3 perccel, a bírók megítélése szerint új kacska is bedobható. (A vad bedobása úgy történjen ebben az esetben, hogy a kutya közben a nádasban dolgozik, nem láthatja a dobást.) vad terítékre kerülése nélkül az osztályzat 0. A korrekt átadás követelmény, de az átadáshoz egy parancs adható. Minden kutyának külön nádszakaszt kell biztosítani.

14. Lőtt kacska megkeresése mély vízben (5)

Szintidő: 10 perc

A feladat lényege, hogy az előzőleg meglőtt kacsát a kutya keresse meg nyílt vizen át a vízátlásos nádas szélénél. A kutya a vad bedobását nem láthatja. A vadkacsát a szemben lévő nádas közelébe dobjuk egy lövés kíséretében úgy, hogy a kutyának legalább 30 métert úszni kelljen és a kutya lehetőleg a nyílt vízről szagot kaphasson a vadról. Friss, nem szétázott vadat kell használni. Lényeges, hogy a partról ne pillanthassa meg a vadat, tehát a szimata alapján kitartóan keresnie kelljen. A vezető szükség esetén irányíthatja a kutyáját, de a keresés céltudatosságát, önállóságát értékelni kell. ha a kutya egy idő után a kereséssel felhagy, és csak dobással tudja a vezető további munkára küldeni, 2-nél többet nem kaphat. A vad megtalálása és partrahozása nélkül a munkaértékelése 0. Amikor a kutya megpillantotta a vadat és közeledik hozzá, a vízre kell löni a vad közelébe. Ha a kutya nem folytatja a munkát, hanem kiúszik, a félelem bármilyen jelét mutatja, a vizsgából kizárandó.

15. Lőtt vízivad elhozása, átadása (3)

Értékelni kell az elhozást és az átadást, de az átadáshoz egy parancs adható. Ha a kutya a víz szélénél leteszi a vadat, és nem viszi tovább, 1-esnél jobbat nem kaphat. A 13. és 14-es feladatoknál egyaránt értékeljük és a részjegyek átlaga adja a végső osztályzatot, azonban egyik részjegy sem lehet 0.

16. Vízkedvelés, munkakedv vízben (2)

Figyelembe kell venni, hogy a vizsla hogyan megy a vízbe, hogyan úszik, szereti-e egyáltalán a vizet, szenvedélyesen, kitartóan dolgozik-e. Amennyiben a kutya csak azután megy be a vízbe, hogy vezetője valamit a vízbe dobott, 1-nél jobb osztályzatot nem kaphat.

III. ÉRTÉKELÉS**Díjba sorolás:**

I. = 240 – 280

II. = 210 – 239

III. = 141 – 209 pont;

valamint a táblázatban lévő minimális osztályzatok elérése.

A vizsga értékelése az alábbi táblázat alapján történik:

FELADAT NEVE	értékszám	össz- pontszá m	I.	II.	III.	
			díjhoz szükséges pontszám			
Mezei munka						
1.	Orr minősítése: A. orrjóság B. orrhasználat C. orrjóság légszimatos elhozásnál	6	24	3	3	T
2.	Keresési mód	5	20	3	3	T
3.	Vad jelzése, ráhúzás, utánhúzás	5	16	3	2	T
4.	Vadmegállás	5	20	3	3	T
5.	Viselkedés vadkeléskor és lövésre	3	12	2	T	T
6.	Engedelmesség, vezethetőség	3	12	3	2	T
7.	Gyorsaság, kitartás	4	16	3	2	T
8.	Lőttvad megkeresése légszimattal	4	16	3	2	T
9.	Lőttvad elhozás	3	12	3	2	T
10.	Nyúlvenszalék kidolgozása	4	16	3	2	T
11.	Lőtt nyúl elhozás	4	16	3	2	T
12.	Szárnyas vonszalék kidolgozása	4	16	3	2	T
13.	Szárnyas vad elhozása	3	12	3	2	T
Mezei munka összesen			212	153	117	52
Vízi munka						
14.	Kajtatás nádban lőtt vad megkeresésével	4	16	3	2	T
15.	Lőtt vad megkeresése mélyvízben	5	20	3	2	T
16.	Vízi vad elhozás mélyvízből	3	12	3	2	T
17.	Munkakedv vízben, vízkedvelés	2	8	2	T	T
Vízi munka összesen			56	40	26	14
Összes pontszám			268	193	143	66

Őszi Tenyészvizsga – ÖTV

I. Általános rendelkezések

A1. A vizsga célja: megállapítani a fiatal vizsla természetes, örökletes adottságait, különös tekintettel a vadászatban való rátermettségre, amelyek, mint a jövőbeni tenyésztésénél nagy figyelmet érdemelnek. Fontos az idegrendszeri szilárdság ismételt vizsgálata is.

2. A vizsla vadászatba való bevezetése mezőn és vizen erre az időre már befejeződik. Így a kiképzés már gyakran fedi a természetes adottságokat. A bírónak ezért különösen nagy figyelmet kell szentelni az örökletes tulajdonságok kifejeződésére.

3. A vizsga rendezésének során törekedni kell arra, hogy szárnyas vadban és nyúlban gazdag terület és kellő nagyságú náddal benőtt vizes terület álljon rendelkezésre, mely utóbbiban a vizsla úszni tud.

4. Amennyiben egy bírói kör az összes feladatot bírálja, legfeljebb 8 kutyát lehet beosztani egy csoportba.

II. A feladatok ismertetése

1. Orrhasználat, orrjóság (6)

A kutya orrjóságát a teljes mezei munka során kell értékelni. Az elbírálásnál figyelembe kell venni: milyen távolságról észleli a kutya a vadat; hogyan használja a szelet, a keresés irányát, a terepadottságokat, a szél erősségét, a levegő nedvességtartalmát és hőmérsékletét, a vad fajtáját; a magabiztosságot a jelzésekben; valamint a kutya reagálását olyan vadnyomokra, ahonnan nem látta a vadat szökni, illetve menekülni.

A nyúl kihagyása nem jelenti azt, hogy a kutyának biztosan rossz az orra.

Azt a távolságot, ahonnan a kutya a vadat állja, itt nem kell figyelembe venni (inkább azt, milyen távolságra jelzi).

Jó orrhasználat abban jut kifejezésre, hogy a vizsla mindig a szélre fordul, fejtartását a jó szélirány felé igazítja, tempóját az orrjósághoz, az adott terepadottságokhoz szabja. Fejét a keresés közben magasan tartó vizslának mindig jobb az orra, mint a talajt állandóan szimatoló, csapáztató vizslának.

Az orr elbírálásához alapos megfigyelés, tudás és tapasztalat szükséges. A végső értékelés megállapításánál figyelembe kell venni az "elveszett vad megkeresése légszimattal" feladatnál tett, orrjóságra vonatkozó megjegyzést.

Hibák:

- A vad megközelítése kis távolságra jó széllel.
- A vad kihagyása vagy ha beleszalad a vadba.
- Stabil állás vad nyomán, fekvőhelyén, stb.
- Állandó földön szimatolás, csapáztatás, alacsony fejtartás.

2. Keresési mód (5)

A megfelelően gyors, egyenletes tempójú, tervszerű. céltudatos, kitartó keresés a követelmény, túlnyomórészt vágóban - de legalább ügetésben -, magas fejtartással, állandó orrhasználatot és vadászszenvedélyt tükrözően. A keresési stílus összetevője a harmonikus, fajtára jellemző mozgás és fejtartás is. A gyorsabb keresés előny mindaddig, amíg a tempó összhangban van a körülményekkel, és nem megy az eredményesség (a vad megtalálása) rovására. A keresésnek tükröznie kell a vadászszenvedélyt és a találni akarást. Lekeretetlen terület lehetőleg ne maradjon, a fordulokat a szélhez igazítsa. Megfelelő körülmények esetén a kb. 80-100 lépés távolság elvárható a 4-es osztályzathoz. Minimális követelmény az 50-60 lépés keresési szélesség. A keresés időtartama minden kutyánál legalább 10 perc legyen, de a hiteles bírálat érdekében ezt a bírók meghosszabbíthatják néhány perccel.

Hibák:

- Tervszerűtlen keresés
- Csak homlokszéllel (előre) keresés.
- A vezetőhöz túlzott kötődés vagy a kapcsolat hiánya, lassú mozgás.
- Keresés orrhasználat és találni akarás nélkül.

3. A vad jelzése, ráhúzás, utánhúzás (4)

Keresés közben az észlelt vadat a kutyának magabiztosan és egyértelműen jeleznie kell. A jelzés után, a szituáció és a vad viselkedésének függvényében a kutya vagy azonnal áll, vagy lassuló mozgással a vadra ráhúz, majd a vadat határozottan állja. Állás után, ha a vad előtte fut, utána kell húznia úgy, hogy őt a gazdája követhesse. Utánhúzáskor a kutya mindig a vezetője előtt, kifejezően, határozottan dolgozzon, lehetőleg mindig maradjon kapcsolatban a vaddal.

A kutya vezetője nem előzheti meg a kutyát, nem keresheti a vadat, a kutya és a vad között nem mozoghat, kivéve ha a bíró a meglapuló vad felkeltésére utasítást ad. Megengedett az utánhúzásra történő biztatás vagy a kutya csitítása.

Hibák:

- túl gyors utánhúzás
- vad kinyomása parancs nélkül
- utánhúzás hiánya
- ha nem lesz meg a vad.

4 . A vadmegállás (5)

Keresés közben a kutyának a talált vadat annyi ideig kell nyugodtan, biztosan és a fajtára jellemző módon állnia, amíg a vad föl nem kel, vagy fel nem keltik.

Vadnyomot, fekhelyet a kutyának csak rövid állással szabad jeleznie. A bizonyíthatóan háromszori vad kihagyás (vad meg nem állás) 0-val osztályozandó.

Hibák:

- rövid, nem biztos állás
- a vad idő előtti felrebbentése
- üres állás
- ha parancsra áll
- a vad megtagadása (nem állja meg, elfordul és továbbmegy a megtalált vadtól)

5. Viselkedés vadkelésre (3)

A kutya a gazdája által felkeltett, vagy menekülő szárnyas vagy szörmés vad kelésére viselkedjék nyugodtan, maradjon helyben. Maximális osztályzatot csak az a kutya kaphat, amelyik a vezető egy parancsára helyben marad. Elfogadható, ha a vizsla beugrik, de a vezető 6-8 lépésen belül leállítja.

Hibák:

- a menekülő szárnyas vad után perdül vagy ugrik
- engedetlenség
- egészséges szárnyas vad megfogása
- ha a kutya szörmés vadat üldöz, de a gazdája parancsára abbahagyja, legfeljebb 3-as osztályzatot kaphat
- ha a kutya élő szörmés vadat fog (nyúl, üregi nyúl), legfeljebb 2-es osztályzatot kaphat
- többszöri utánperdülés és vadüzés, valamint többszöri élővad megfogás esetén 0 az osztályzat

6. Viselkedés lövésre (3)

Vizsgán a vadat nem lőjük meg. A lövés után a kutyának nyugodtan kell viselkednie, helyben kell maradnia. A feladat akkor ér véget, amikor a bíró utasítására a vezető pórázra veszi a kutyáját. Maximális osztályzatot csak az a kutya kaphat, amelyik a vezető egy parancsára helyben marad. Elfogadható, ha a vizsla beugrik, de a vezető 6-8 lépésen belül leállítja. Lövésfélő vagy lövésérzékeny kutya a vizsgából kizárandó.

7. Engedelmesség mezőn, vezethetőség (3)

Ezt a feladatot a teljes mezei keresés során kell bírálni. A kutya kéz és/vagy hangjelre reagáljon, és hajtsa végre vezetője parancsát.

A vezethetőség a vezető és a vizsla közötti együttműködés feltétele. Ezt is beszámítjuk az engedelmesség osztályzatba.

A vezethetőség fejezi ki a vizsla irányíthatóságát, az állandó kapcsolattartást a vezetővel, valamint az állandó készenléte a vezető parancsainak teljesítésére. Az engedelmesség a jó kiképzés kifejezője, előfeltétele a vadászati használhatóságnak. Az osztályzat megállapításánál figyelembe kell venni az 5. 6. feladatnál nyújtott teljesítményt is.

8. Lőtt vad megkeresése légszimattal (4) Idő: 15 perc

A légszimattal keresés lényege, hogy a kutya a bárhol megtalált, kihült vadat felvegye, és a vezetőjéhez vigye.

Ezt a gyakorlatot növényzettel borított területen végezhetjük el, egy kihült szárnyas vad kihelyezésével.

A vezető a kutyáját 50 méterről, a bírók által kijelölt helyről keresésre küldi. A vizsla önállóan, lehetőleg irányítás nélkül végezze munkáját. (Ha a kutya lényegesen elhagyja a képzeletben kijelölt keresési területet, a vezető visszairányíthatja oda - ez nem jelent hátrányt az értékelésnél).

4-es osztályzatot akkor kap a kutya, ha a körülmények között elvárható gyorsasággal teljesíti a feladatot. Hiba, ha túl sokat kell irányítani, buzdítani. Amennyiben a vad megtalálásakor azt nem veszi fel, véglegesen 0 osztályzatot kap.

A bíró a munka során figyelje meg a kutya orrjóságát, orrhasználatát is, és tegyen erre vonatkozó megjegyzést a bírálati lap megfelelő rovatába.

9. Lőtt vad elhozás (3)

A korrekt elhozás követelmény, de az átadáskor egy parancs adható.

10. Szárnyas vonszalék kidolgozása (4) Idő: 5 perc

A szárnyas vonszalékot 150 méter hosszán, két töréssel húzzuk. Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

11. Szárnyasvad elhozás (3)

A korrekt elhozás és átadás követelmény, de az átadáskor egy parancs adható. Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

12. Nyúlvonszalék kidolgozása (4) Idő: 10 perc

A nyúlvonszalékot 300 méter hosszán, két töréssel húzzuk. Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

13. Szőrmés vad elhozás (3)

A korrekt elhozás és átadás követelmény, de az átadáskor egy parancs adható. Értékelés az általános rendelkezésekben leírtak szerint.

14. Kajtatás nádban, lőtt vizivad megkeresésével (4) Idő: 10 perc

A feladat lényege, hogy a kutya a kijelölt szakaszt keresse át, hogy az onnan kinyomott, felkeltett vadat a vadász lelőhesse, illetve találja meg az oda esett lőtt vadat.

A bírók egy lőtt kacsát előzőleg bedobnak a nádasba, és a kutya indítási helyét úgy határozzák meg a terep nehézsége függvényében, hogy a kutyának kb. 5-6 percet kajtatnia kelljen.

A kutyának gazdája parancsára a nádat készségesen, megfelelő szélességben és mélységben (mély vízben lévő nádrészeket is beleértve) módszeresen kell átdolgoznia. A kutya dolgozzon önállóan, de vezetőjével maradjon kapcsolatban. A kutya élénkítése és csendes irányítása nem hiba. A vezető követheti kutyája munkáját a nád szélénél. Ha a kutya kijön a nádból, a vezetője utasítására vissza kell fordulnia. A megtalált vadat fel kell vennie, el kell hoznia és szabályosan át kell adnia a vezetőjének. Amennyiben a vad megtalálásáig a kutya nem kajtatott legalább 5 percet, a bírók utasítást adnak a munka folytatására. Minden kutyának külön nádszakaszt kell biztosítani.

Hibák: az önálló munkát, túl gyakori vagy túl hangos biztatás, ha kikerül a kézből, és nem tart kapcsolatot vezetőjével, ha nem keresi át a rendelkezésre álló területet, ha nem találja meg vagy nem hozza el a vadat.

A vad szintidőn belüli meghozása nélkül a feladat értékelése 0, azonban, amennyiben a bírók úgy ítélik meg a körülményeket és a terep nehézségét, további 5 perc munkaidőt engedélyezhetnek, egy új vad bedobásával.

A vad elhozását és átadását a 14. feladatnál kell értékelni.

15. Kajtatás élő kacsá után (5) Idő: 20 perc

A kutya feladata a vadászat során szárnyazott, vízre eső kacsá nyomának követése és lehetőleg puska elé hajtása.

A vezető a bíró által megjelölt helyről indítja, vagy ha az a vizen van, odairányítja kutyáját, akiknek a kacsá nyomát követnie kell. Ha megtalálta a vadat, azt hajszoznia kell a feladat befejeztéig. Nem feladat az élő kacsá feltétlen elfogása, ezért amint a kutya üldözi a kacsát, az első adandó alkalommal a bíró adjon utasítást a lövésre.

Ha a kutya biztosan követi a kacsá nyomát, a rendelkezésre álló időt végigdolgozza, de a kacsá nem kerül terítékre, 4-es osztályzatot kaphat.

Ha a kacsá nem kerül terítékre, a lövést és a mélyvízi elhozást külön feladatként kell elvégezni.

Hibák: Érdeklődés nélküli kajtatás. Többszöri kijövés a vízből. Azok a kutyák, amelyek az úszónyomot nem veszik fel, illetve a kacsá őket nem érdekli; nem mennek a mélyvízbe, az általuk látott kacsát gazdájuk parancsára sem követik: 0 osztályzatot kapnak.

16. Lőtt kacsá elhozása mély vízből (3) Idő: 5 perc

A bíró a kacsát kb. 15-20 méterre a mély vízbe dobja. A kutya a kacsá bedobását láthatja. Amikor a kutya a vízben úszik a kacsá felé, a kacsá mellé kell löni. A kutyának a kacsát hoznia kell, és szabályosan átadni (egy parancs adható).

Ha a kutya a lövésre visszafordul, vezetője parancsára sem megy újra a kacsáért és a vízből kijön, a kutya a vizsgából kizárandó.

17. Irányíthatóság, engedelmesség a vízben (3)

A bíró utasításának megfelelően a vezető küldje kutyáját előre, parancsra változtasson irányt, és tudja tovább küldeni.

A kutyának a parancsokat készségesen és gyorsan kell végrehajtani.

III. A vizsga értékelése

A díjba sorolás ponthatárai:

I. díj: 241 – 280 pont

II. díj: 181 – 240 pont

III. díj: 141 – 180 pont

Az értékelés az alábbi minősítési táblázat szerint történik:

FELADAT NEVE	értékszám	össz- pontszá m	I.	II.	III.	
			díjhoz szükséges pontszám			
Mezei munka						
1.	Orrhasználat, orrjóság: A. orrjóság B. orrhasználat C. orrjóság légszimatos elhozásnál	6	24	3	3	2
2.	Keresési mód	5	20	3	3	2
3.	Vad jelzése, ráhúzás, utánhúzás	4	16	3	2	1
4.	Vadmegállás	5	20	3	2	2
5.	Viselkedés vadkelésre	3	12	3	2	1
6.	Viselkedés lövésre	3	12	3	2	1
7.	Engedelmesség mezőn	3	12	3	2	1
8.	Lőtt vad megkeresése légszimattal (feltétlen elhozás)	4	16	3	2	1
9.	Lőtt vad elhozása	3	12	3	2	1
10.	Szárnyas vonszalék kidolgozása	4	16	3	2	1
11.	Szárnyas vad elhozása	3	12	3	2	1
12.	Erdei nyúl vonszalék	4	16	3	2	1
13.	Lőtt nyúl elhozása	3	12	3	2	1
Mezei munka összesen			200	150	101	66
Vízi munka						
14.	Kajtatás nádban	4	16	3	2	1
15.	Kajtatás élő kacsá után	5	20	3	2	1
16.	Lőtt kacsá elhozás mélyvízből	3	12	3	2	1
17.	Irányíthatóság, engedelmesség vízben, vízkedvelés	3	12	3	2	1
Vízi munka összesen			60	45	30	15
Összes pontszám			260	195	131	81